

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ЗРЕЊАНИН
ГРАДСКО ВЕЋЕ
Број: 020-2-137/09-III-10-01
Дана: 01.10.2009. године
З р е њ а н и н

СКУПШТИНИ ГРАДА ЗРЕЊАНИНА

На основу члана 48. став 1. тачка 1. Статута града Зрењанина ("Службени лист града Зрењанина", бр. 21/08) и члана 10. Пословника Градског већа града Зрењанина ("Службени лист града Зрењанина", бр. 22/08, 25/08 и 30/08) Градско веће града Зрењанина је дана 01.10.2009. године разматрало **Програм рада предшколског образовања и васпитања Предшколске установе Зрењанин и основних школа града Зрењанина за школску 2009/2010. годину**, који је усвојио Управни одбор ове установе на седници одржаној 14.09.2009. године, на исти нема примедби, утврдило је предлог Решења о давању сагласности на наведени Програм рада и предлаже Скупштини града Зрењанина да донесе Решење у датом тексту.

За известиоца по овој тачки одређује се Анђелка Мирковић.

ПРЕДСЕДНИК
ГРАДСКОГ ВЕЋА
др Милета Михајлов

На основу члана 80. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр.72/09) и члана 31. тачка 38. Статута Града Зрењанина («Службени лист града Зрењанина», број 21/08), Скупштина Града Зрењанина, на седници одржаној _____ 2009. године, разматрала је Програм рада предшколског образовања и васпитања Предшколске установе Зрењанин и основних школа Града Зрењанина за школску 2009/2010. годину, и донела следеће

Р Е Ш Е Њ Е

1. ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Програм рада предшколског образовања и васпитања Предшколске установе Зрењанин и основних школа Града Зрењанина за школску 2009/2010. годину.

2. РЕШЕЊЕ ДОСТАВИТИ:

- Предшколској установи Зрењанин,
- Основним школама у насељеним местима,
- Школској управи Зрењанин,
- Одељењу за послове друштвених делатности,
- Одељењу за послове финансија и рачуноводства.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ЗРЕЊАНИН
СКУПШТИНА ГРАДА
Број:
Дана:
З р е њ а н и н

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ГРАДА
Александар Мартон

**ПРОГРАМ РАДА
ПРЕДШКОЛСКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
ЗА ШКОЛСКУ 2009/2010. ГОДИНУ У ГРАДУ ЗРЕЊАНИНУ**

Предшколско образовање и васпитање у Граду Зрењанину је организовано у оквиру Предшколске установе у Зрењанину и при основним школама у насељеним местима.

Законом о основама система образовања и васпитања је предвиђено да установе за предшколско образовање и васпитање, уз сагласност оснивача, донесу програме рада за текућу годину. Годишњи програм рада установа доноси у складу са развојним планом и програмом образовања и васпитања.

Предшколско образовање и васпитање у Граду Зрењанину спроводи се на српском, мађарском, румунском и словачком језику. При основним школама у насељеним местима, образовно васпитни програм се реализује у складу са законским опредељењима и на начин како је предложен за Предшколску установу.

Предшколским образовањем и васпитањем у граду Зрењанину обухваћено је укупно 3.027 деце у оквиру 149 васпитних група. У Предшколској установи је обухваћено 2.367 деце у оквиру 108 васпитних група, од којих су две болничке групе. На целодневном боравку деце у Предшколској установи је 287 деце узраста до три године у оквиру 22 групе, на целодневном боравку узраста од 3-5,5 година је 1.324 деце у оквиру 53 групе и у припремном предшколском програму је 756 деце у оквиру 31 групе. При основним школама у насељеним местима, предшколским образовањем и васпитањем обухваћено је укупно 660 деце у оквиру 41 васпитне групе. Припремни предшколски програм похађа 440 деце у оквиру 29 васпитних група, а предшколски програм 220 деце у оквиру 12 васпитних група.

У складу са одредбама Закона о основама система образовања и васпитања, предшколско образовање и васпитање у Граду Зрењанину, у потпуности обезбеђује дневни боравак деце, остваривање васпитно-образовне, превентивно-здравствене и социјалне функције, кроз организовање целодневних, полудневних и других облика рада са децом до поласка у основну школу, као и остваривање припремног предшколског програма.

Програмима рада предшколског образовања и васпитања при школама у насељеним местима, обезбеђен је потпун обухват деце узраста пред полазак у основну школу. Предшколско васпитање и образовање при основним школама заступљено је у следећим основним школама:

1. ОШ "Бранко Ћопић" Лукићево,
2. ОШ "Др Александар Сабовљев" Ечка,
3. ОШ "Свети Сава" Стајићево,
4. ОШ "Др Бошко Вребалов" Меленци,

5. ОШ "Бранко Радичевић" Чента,
6. ОШ "Братство" Арадац,
7. ОШ "Братство-Јединство" Бело Блато,
8. ОШ "Јован Дучић" Клек,
9. ОШ "Ђура Јакшић" Перлез,
10. ОШ "Доситеј Обрадовић" Фаркаждин,
11. ОШ "Стеван Книћанин" Книћанин,
12. ОШ "Славко Родић" Лазарево,
13. ОШ "Петар Кочић" Банатски Деспотовац,
14. ОШ "1. Октобар" Ботош,
15. ОШ "Младост" Томашевац,
16. ОШ "Светозар Марковић-Тоза" Елемир-Тараш,
17. ОШ "Ђура Јакшић" Зрењанин-РЈ Јанков Мост
18. ОШ "Соња Маринковић" Зрењанин-РЈ Михајлово, РЈ Лукино Село,
19. ОШ "Урош Предић" Орловат

Реализација програма предшколског образовања и васпитања у наведеним школама, спроводи се у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, при чему су ангажовани кадрови који по степену стручности у потпуности задовољавају потребе предшколског образовања и васпитања.

Облици обухвата предшколске деце спроводе се кроз предшколско васпитање и припремни предшколски програм.

НАЧЕЛНИК
ОДЕЉЕЊА ЗА ПОСЛОВЕ
ДРУШТВЕНИХ ДЕЛАТНОСТИ
Драгана Гргић

НАЧЕЛНИК
ГРАДСКЕ УПРАВЕ
Александра Одавић Мак

ПРЕГЛЕД
БРОЈА ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ И ВАСПИТНИХ ГРУПА ПРИ ОСНОВНИМ
ШКОЛАМА У ШКОЛСКОЈ 2009/2010. ГОДИНИ

Ред. бр.	НАЗИВ ШКОЛЕ	Облик обухвата	Број деце	Број група и језик
1.	ОШ "Соња Маринковић" - Михајлово	Припремни програм	8	1 мађ.
		Предшколски програм	11	1 мађ.
	- Лукино Село	Припремни програм	1	1 срп.
		Предшколски програм	7	1 срп.- мађ.
2.	ОШ ""Бранко Ћопић" Лукићево	Припремни програм	8	1 срп.
		Предшколски програм	21	1 срп.
3.	ОШ "Др Бошко Вребалов" Меленци	Припремни програм	70	3 срп.
		Предшколски програм	33	1 срп.
4.	ОШ "Светозар Марковић Тоза" - Елемир	Припремни програм	45	2 срп.
		Предшколски програм	30	1 срп.
	- Тараш	Припремни програм	11	1 срп.
		Предшколски програм	-	-
5.	ОШ "Јован Дучић" Клек	Припремни програм	25	1 срп.
		Предшколски програм	22	1 срп.
6.	ОШ "Др А.Сабовљев" Ечка	Припремни програм	37 4	2 срп. 1 рум.
		Предшколски програм	-	-
7.	ОШ "Ђура Јакшић" Зрењанин РЈ Ј.Мост	Припремни програм	1	1 рум
		Предшколски програм	2	1 рум.
8.	ОШ "Свети Сава" Стајићево	Припремни програм	20	1 срп.
		Предшколски програм	30	1 срп.
9.	ОШ "Братство" Арадац	Припремни програм	21 7	1 срп. 1 слов.
		Предшколски програм	-	-
10.	ОШ "Братство-Јединство" Б. Блато	Припремни програм	14	1 срп.
		Предшколски програм	-	-
11.	ОШ "Урош Предић" Орловат	Припремни програм	15	1 срп.
		Предшколски програм	-	-
12.	ОШ "Младост" Томашевац	Припремни програм	11	1 срп.
		Предшколски програм	-	-
13.	ОШ "Славко Родић" - Лазарево	Припремни програм	23	1 срп.
		Предшколски програм	20	1 срп.
	- Златица	Припремни програм	3	1 срп.
		Предшколски програм	-	-
14.	ОШ "Петар Кочић" Б.Деспотовац	Припремни програм	12	1 срп.
		Предшколски програм	5	1 срп.

15.	ОШ "1.Октобар" Ботош	Припремни програм	22	1срп.
		Предшколски програм	-	-
16.	ОШ "Б.Радичевић" Чента	Припремни програм	22	1срп.
		Предшколски програм	22	1срп.
17.	ОШ "Ђура Јакшић" Перлез	Припремни програм	29	2срп.
		Предшколски програм	17	1срп.
18.	ОШ "Стеван Книћанин" Книћанин	Припремни програм	20	1срп.
		Предшколски програм	-	-
19.	ОШ "Доситеј Обрадовић" Фаркаждин	Припремни програм	11	1срп.
		Предшколски програм	-	-
20.	Специјална школа "9.Мај"	Припремни програм	-	-
		Предшколски програм	-	-
	У К У П Н О:	ПРИПРЕМНИ ПРОГРАМ	440	29
		ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ	220	12
	С В Е Г А:		660	41

Предшколска установа
Зрењанин
Дел.бр:
Датум:23.09.2009 год.

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
Градска управа
Град Зрењанин
Одељење за послове из области друштвених делатности

На основу члана 89 Закона о основама система и образовања
(СЛ.гласник РС бр.72/2009) на састанку Управног одбора Предшколске
установе у Зрењанину који је одржан дана 14.09.2009 године донети су :

1. Годишњи план рада Предшколске установе Зрењанин за школску
2009/2010 годину ,
2. Предшколског програма рада установе за школску 2009/2010
годину .

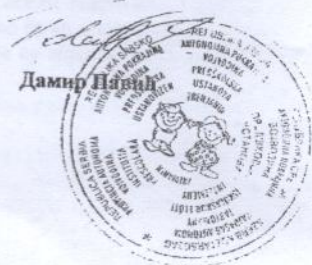
Предшколска установа
Зрењанин
Директор

Председник управног одбора

Аиђелска Мирковић

Дамир Павић

З р е њ а н и н

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ**
за школску 2009/2010. годину

август 2009. године

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

У складу са Чланом 81. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ Бр. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05, 81/05, 83/05, 101/05) Предшколска установа доноси Годишњи програм рада за школску 2008/09 годину и уређује време, место, начин и носиоце остваривања програма образовања и васпитања, и у складу са чланом 24. Статута Установе.

Одредбама Статута Предшколске установе предвиђено је да Установа остварује предшколски програм, а може да остварује и посебне предшколске програме, односно прилагођене програме за децу са сметњама у развоју.

Циљ предшколског васпитања и образовања је да се у складу са научним достигнућима и општим циљем, најмлађим генерацијама обезбеде услови за нормалан физички, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој и успешно васпитање и образовање како то уређује Закон и Статут Предшколске установе.

МАТЕРИЈАЛНО ТЕХНИЧКИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ РАДА

У свом саставу Предшколска установа обухвата 20 објеката у граду од којих су 19 наменски грађени или адаптирани за потребе целодневног и полудневног боравка деце узраста од 1 – 6,5 године. Један од објеката је и Управна зграда. Према капацитетима објеката Предшколска установа је у могућности да реализује Програм васпитно-образовног рада, социјалног рада, превентивно здравственог рада за око 2500 деце.

Локација објеката плански је усмераваана, тако да сви пунктови града корисницима услуга омогућавају максималну близину месту становања.

Као проблем може се издвојити МЗ Граднулица, где је неопходна градња комбинованог објекта, те недовољни капацитети, на локалитетима насеља Руже Шулман, Мужља као и насеље Баглаш.

Поред наведених проблема, за квалитетно остваривање делатности намеће се потреба бољом опремљености самих радних соба, дидактичким средствима, рачунарима, музичким инструменатима, реквизитима за физичко васпитање, реквизитима за огледе и експерименте, играчке, аудиовизуелним средствима, литературом за децу итд. Опремање наведеним средствима оствариће се куповином готових, као и израдом од стране васпитног особља у радионици прешколске установе.

Радионица за израду дидактичких средстава, према свом програму, оствариће идејна решења сходно инспирацијама и инвентивности запослених у њој, као и према потребама и идејама васпитача установе.

Установа поседује једну централну кухињу у којој се припрема оброк за кориснике целодневног боравка. Кухиња се налази у дечјем вртићу "Биберче", Барањска бб, површине 120 - 130 м² капацитета 1200 - 1500 obroka. На основу савета и препоруке санитарне инспекције и уз финансијску подршку оснивача нађено је боље решење за побољшањем јеловника. Отворана је пекара у вртићу „Бамби“, где се спрема ужина и доручак за сву децу наших корисника.

Инвестиционим и текућим улагањем, решаваће се ургентни проблеми, како би се квалитет рада и живљења подигао на квалитетнији ниво.

УСЛОВИ СРЕДИНЕ У КОЈОЈ УСТАНОВА РАДИ

Предшколска Установа налази се у седишту Општине Зрењанин. Природне, социјалне и економске могућности пружају изузетно погодан амбијент за квалитетно остваривање свих сегмената рада.

Посебан допринос на креирању и остваривању програма даје квалитетан кадар превасходно непосредних извршилаца – васпитача који својим стручним, професионалним и креативним људским потенцијалима успевају да остваре добру организацију и радну атмосферу.

У организовању психолошко педагошког рада ангажовано је 7 стручних сарадника различитих профила, а о функционисању вртића брину 3 педагога и директор. Савремени концепти базирани на психолошким и педагошким сазнањима о карактеристикама развоја детета, уткани су у васпитно образовни рад Установе. Организовањем и увођењем бројних пројеката и програма који уважавају дете као активно, интерактивно и креативно биће што се испољава у његовој иницијативи, у спонтаним истраживачким понашањима и изнад свега у дечјој игри као посебном облику учења, негује се тенденција која иде у правцу формирања вртића по мери сваког детета.

Значајно место заузима сарадња са градским институцијама: градска библиотека, галерије, музеј, позориште лутака, културни центар, спортска друштва, основне школе, музичка школа, здравствене установе, геронтолошки центар, биоскопи, привредне организације које својим ресурсима подижу на виши ниво друштвено васпитање.

ПРИМАРНИ ЗАДАЦИ УСВОЈЕНИ ЗА ОВУ ШКОЛСКУ ГОДИНУ

За школску годину 2009/10.годину, предвиђено Развојним планом Предшколске установе, приоритети су:

- 1. стручно усавршавање кадрова**
- 2. активна и интерактивна сарадња са породицом.**
- 3. већа понуда програма и услуга**

Стручно усавршавање кадрова остварује се на више начина, успешно остваривање и унапређивање васпитно-образовног рада захтева да се стручни радници Установе стално стручно усавршавају. То значи да прате, усвајају и примењују савремена достигнућа у науци и пракси, како би остварили циљеве, задатке и исходе васпитања и образовања и унапредили васпитно-образовни рад.

Стално стручно усавршавање остварује се кроз:

- 1) индивидуалне активности стручних радника Установе са циљем унапређивања васпитно-образовног рада;
- 2) активности на нивоу Установе, које могу бити организоване:
  - а) на нивоу стручних органа
  - б) семинари по акредитованим програмима
  - ц) остваривањем својих развојних програма
  - д) сарадња са стручним удржењима

За ову школску годину у оквиру пројекта „Инклузија деце са посебним потребама“ планирана су три семинара из Каталога програма стручног усавршавања запослених у образовању за школску 2009/2010:

- 790 Креирањем образовних планова до икљузивне праксе (обавезан)
- 811 Примена мултимедије у раду са децом са посебним потребама (изборни)
- 817 Поступци у прилагођавању наставних планова и програма и индивидуални планови подршке ученицима са сметњама и тешкоћама у развоју (изборни).

Такође предложени су и други програми:

- 805 Деца са посебним потребама у предшколској установи и школи
- 692 Вршњачко насиље и шта са њим .

Шта ће од предложеног бити реализовано зависиће од финансијских могућности Установе.

Сарадња са породицом обухвата више аспеката:

- размена информација о развоју и васпитању деце.

а) У оквиру **групних родитељских састанака** родитељи се упознају са организацијом живота и рада у вртићу, планом и програмом васпитно-образовног рада, распоредом активности, обавезама породице према вртићу итд. Васпитач је у обавези да одржи најмање 4 родитељска састанка годишње – а обавезна је реализација 2 стручне теме - једна реализована од стране васпитача а друга може бити реализована од стране стручњака других профила (педијатар, стоматолог, логопед, психолог итд.).

б) **Индивидуални контакти** подразумевају размену информација која обухвата комплетну проблематику почев од здравственог стања детета до проблема одрастања и васпитања. Могу функционисати као неформални и плански (групни разговори са педагогом, психологом, директором итд.).

Плански индивидуални разговори реализоваће се обавезно једном месечно тако што ће родитељи унапред знати тачно време и динамику индивидуалног рада васпитача са родитељем. Том приликом родитељ може добити све информације и запажања о развоју детета, његовом напредовању, дететове свеске, цртеже, радне листове и друго за шта је родитељ посебно заинтересован.

- Приредба за родитеље у вртићу - обавезно двапут годишње;
- изложбе за родитеље - из програма рада групне (тематске 4 - 6 годишње);
- сталне поставке на нивоу вртића;

- пано за родитеље – обавезан на нивоу објекта - **општи панони** са свим значајним информацијама за родитеље – радно време вртића, јеловник, број деце по васпитној групи (према нормативима), индивидуално радно време васпитача, време рада саветовалишта, информације о посетама, систематским прегледима, ценама боравка деце.

- **Појединачни панони** - индивидуални за васпитну групу, са информацијама о достигнућима деце, садржајима рада, занимљивостима из живота и рада групе итд.

Сарадња децјег вртића и породице доприноси усаглашавању ставова и успостављању континуитета између породичног и друштвеног васпитања деце. Због наглашене емоционалне везаности између родитеља и деце у овом периоду, од изузетног је значаја успоставити добру комуникацију и утицати да родитељи постанку активни субјекти у раду вртића.

Већа понуда програма и услуга остварује се у циљу боље и квалитетније сарадње са родитељима и подизања квалитета васпитања и образовања.

Примењују се различити облици рада са децом предшколског узраста ради развијања склоности ка одређеним активностима, осмишљеном коришћењу слободног времена, социјализације.

Садржај и облици васпитно-образовног рада су: играоница, игровница, причаоница, читаоница, ликовна, музичка радионица, еколошке активности и активности физичке културе у организацији стручних радника Установе.

У складу са потребама и интресовањима родитеља, Установа остварује посебне програме у виду додатних програма, пригодних и повремених програма, програме стручне помоћи породици и прилагођене програме.

Додатни програми оставују се у оквиру редовног васпитно-образовног рада, или након реализације програма, те су на посебном финансирању родитеља.

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Предшколска установа реализује програм целодневног и полудневног облика рада у свим његовим сегментима, подразумевајући тиме реализацију програма васпитно-образовног рада, програма социјалног рада и програма превентивно-здравствене заштите.

Сходно томе рад на целодневном боравку одвија се у оквиру једанаесточасовног радног времена, а на полудневном у оквиру четворочасовног. У зависности од капацитета објекта, у појединим објектима неопходан је сменски рад (полудневни боравак), а у зависности од потреба родитеља у једном објекту на целодневном такође је присутан рад у две смене.

И ове школске године, за децу узраста од 5,5 - 6,5 година биће оргнизован рад по тзв. Припремном програму - без обзира на облик обухвата који одговара родитељу.

У летњем периоду на основу спроведених анкета, поштујући потребе родитеља ради адекватан број вртића.

НАЗИВ ОБЈЕКТА БРОЈНО СТАЊЕ ДЕЦЕ, ГРУПА, УЗРАСТ ДЕЦЕ

БРОЈ ГРУПА У ЦЕЛОДНЕВНОМ БОРАВКУ ДО 3 ГОДИНЕ

Вртић	Млађи узраст		средњи узраст		старији узраст		мешовити		укупно	
	гр.	деце	гр.	деце	гр.	деце	гр.	Деце	гр.	деце
Полетарац							1	13	1	13
Звончица 1	1	14							1	14
Колибри										
Снежана							1 1	12м 11с	2	23
Маслачак	2	23							2	23
Лептирић	3	32							3	32
Бајка	2	30					1	23	3	53
Чика Ј.Змај										

Вила	1	13							1	13
Дечја радо.							1	12	1	12
Пчелица	2	23							2	23
Невен	2	20							2	20
Звездица										
Цврчак	1	15							1	15
Сунчица										
Црвенкапа										
Биберче							1 1 1	15 15 16	3	46
Бамби										
Укупно	14	170					8	117	22	287

**БРОЈ ГРУПА И ДЕЦЕ У ЦЕЛОДНЕВНОМ БОРАВКУ ОД
3 - 5,5 ГОДИНЕ**

Вртић	Млађи узраст		Средњи узраст		Старији узраст		мешовит. узраст		Укупно	
	Гр.	Деце	Гр.	Деце	Гр.	Деце	Гр.	Дец	Гр.	деце
Полетарац	1	21	1	22	1	27			3	70
Звончица 1	1	21	1	29	1	38			3	88
Колибри							1	7	1	7
Снежана	1	14 м	1	21 м	1	24 м	1	25	4	84
Маслачак	1	15	1	27	1	23			3	65
Лептирић	1	28	2	52	2	52			5	136
Бајка							1см	17	1	17
ЧикаЈ. Змај										
Вила	1	12	1	27	1	19			3	58
Дечја радост	1	20	1	21	1	22			3	63
Пчелица							2	49	2	49
Невен	1	22			1	20			2	42
Звездица			1	24	1	27			2	51
Цврчак	1	25			1	29	1	29	3	74
Сунчица	1	21	1	24	1	26			3	71
Црвенкапа	1	27	1	31					2	58

Бамби	2	52	1	29	4	131	1	17	8	229
Биберче	2	41	2	52	2	60			6	153
Укупно	16	323	14	359	18	498	5	144	53	1324

БРОЈ ГРУПА И ДЕЦЕ КОЈА ПОХАЂАЈУ ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ 5,5 - 6,5 ГОДИНА

Вртић	Припремни пред. Програм						Укупно	
	Полудневни		комбиновани		целодневни			
	Група	деце	група	деце	група	деце	група	Деце
Полетарац			1	18	1	35	2	53
Звончица 2	1	18			1	26	2	44
Колибри			1 м	12	1	14	2	26
Снежана			2 м	49	1	22	3	71
Маслачак			1	27			1	27
Лептирић			1	21	1	30	2	51
Бајка								
Чика Ј. Змај	1	13					1	13
Вила			1	7	1	34	2	41
Дечја радост			1	18			1	18
Пчелица								
Невен					1	18	1	18
Звездица	1	26					1	26
Цврчак			1 м 1 с	24 м 33 с			1	57
Сунчица		1	1	24	1	25	2	50
Црвенкапа	1	40			2	45	3	85
Биберче	1	24			2	34	3	76
Бамби					4	100	4	100
Укупно	5	140	10	233	16	383	31	756

4. ПОДАЦИ О БРОЈУ ДЕЦЕ И ГРУПА И ЈЕЗИКУ НА КОМЕ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ РАД КАО И ЈЕЗИКУ ДРУШТВЕНЕ СРЕДИНЕ

	ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ РАД		ЈЕЗИК ДРУШТВЕНЕ СРЕДИНЕ	
	с р п с к и	Мађарски	српски	Мађарски
	гр. - деце	гр. – деце	гр. - деце	гр. – деце
Јаслице	21 274	1 13		
Обданиште	50 1250	3 74		
ППП	27 694	4 62		
Укупно	98 2218	8 149		

5. ТАБЕЛА ПРОГРАМА ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА

КАТЕГОРИЈА	БРОЈ
– треће дете	251
– деца без родитељског старања	5
– привремено расељени са Косова	
– Болничке групе	72
– МОП	
– деца ратних војних инвалида и палих бораца	7

Модел основа Програма
/3 - 7 година/
"А" - васпитача
"Б" - васпитача
Болн. - 4 васпитача

ДИНАМИКА ТОКА ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ, КЛАСИФИКАЦИОНИ ПЕРИОДИ

Школска година почиње 1.септембра и траје до 11. јуна. Реализација припремног предшколског програма такође почиње 1.септембра и траје до 11. јуна 2010.године.

ПРЕДЛОЖЕНИ НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД АКТИВНОСТИ

ФОНД АКТИВНОСТИ ПО МОДЕЛУ А

Подручја развоја васпитно образовне области	недељни фонд	годишњи фонд у трајању од 6 мес.	годишњи фонд у трајању наст.год.
1. Социо-емотивни развој	1	26	36
2. Сазнајни развој			
А). Знање и разумевање света	2	52	72
Б) Говор и комуникација	2	52	72
Ц) Почетно матем.образовање	2	52	72
3. Физичко васпитање	3	78	108

4. Изражајни и естетски развој			
А). Ликовни израз детета	2	52	72
Б). Музичко васпитање	2	52	72
Ц) Драмски израз детета	1	26	37
УКУПНО:	15	390	541

Предложени недељни распоред активности у оквиру четворочасовног боравка детета:

Понедељак	Уторак	Среда	Четвртак	Петак
Знање и разум. света	почетно матем. образовање	социо-емоц. Развој	поч.матем. образовање	Говор и Комуникација
говор и ком-уникација	ликовни израз детета	драмски израз детета	ликовни израз детета	Музичко Васпитање
Физичко васпитање	музичко васпитање	физичко вас.	знање и разум. света	физичко васп.

ФОНД АКТИВНОСТИ ПО МОДЕЛУ "Б"

васпитно образовне Области	недељни фонд	годишњи фонд у тр. од 6 месц.	Годшњи фонд у тр.наст. године
развој говора	2	52	72
припрема за почетно читање и писање	2	52	72
развој математичких Појмова	2	52	72
упознавање природне и друштвене средине	2	52	72
телесно васпитање	3	78	108
ликовно васпитање	2	52	72
музичко васпитање	2	52	72

ПРЕДЛОЖЕНИ НЕДЕЉНИ РАСПОРЕД АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ 4 САТА БОРАВКА ДЕТЕТА

Понедељак	Уторак	Среда	Четвртак	Петак
упознавање природне и друштвене средине	развој математичких појмова	развој говора	развој математичких појмова	упознавање пр. и друштв.сред.
развој говора	припрема за	телесно васпит	музичко васп.	ликовно васт.

	почетно читање писање	и			
телесно васп.	ликовно васп.	музичко васп.	прип. почетно чит. и писање	за	телесно васп.

РИТАМ РАДНОГ ДАНА ВРТИЋА И РАСПОРЕД ЧАСОВА

СТРУКТУРА И РИТАМ ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ ДЕЦЕ УЗРАСТА ДО 3 ГОДИНЕ

(дневни боравак за децу у трајању од 11 часова)

Пријем деце у вртић

6.00 - 7.30 часова

Припрема деце за доручак и
доручак

7.30 - 8.00 часова

Нега, васпитне активности и
боравак деце на ваздуху

8.00 - 10.30 часова

Припрема за ужину и ужина

10.30 - 11.00 часова

Припрема за одмор и одмор деце

11.00 - 13.00 часова

Припрема за ручак и ручак

13.00 - 14.00 часова

Васпитне активности и испраћај
деце кући

14.00 – 17.00.00 часова

СТРУКТУРА И РИТАМ ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ ДЕЦЕ УЗРАСТА ОД 3 ДО 5.5 ГОДИНА

(дневни боравак за децу у трајању од 11 часова)

Пријем деце у вртић

6.00 - 7.30 часова

Припрема деце за доручак

7.30 - 8.00 часова

и доручак

Нега, васпитне активности
и боравак деце на ваздуху 8.00 - 10.30 часова

Припрема за ужину и
ужина 10.30 - 11.00 часова

Припрема одмор и одмор
деце 11.00 - 13.00 часова

Припрема за ручак и ручак 13.00 - 14.00 часова

Васпитне активности и
испраћај деце кући 14.00 – 17.00 часова

***СТРУКТУРА И РИТАМ ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ
ДЕЦЕ УЗРАСТА ОД 5.5- ДО 6.5 ГОДИНА
НА ПОЛУДНЕВНОМ БОРАВКУ***

(боравак деце у трајању од 4 часа) пре подне

Пријем и доручак деце у вртић 7.30 - 8.00 часова

Васпитно-образовне
активности са децом 8.00 - 10.30 часова

Припрема за ужину и ужина 10.30 – 11.00 часова

Васпитно-образовне
активности са децом и боравак
деце на ваздуху 11.00 - 12.00 часова

Испраћај деце кући 12.00 часова

***СТРУКТУРА И РИТАМ ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ
ДЕЦЕ УЗРАСТА ОД 5,5-6.5 ГОДИНА
НА ПОЛУДНЕВНОМ БОРАВКУ***

(боравак за децу у трајању од 4 часа) после подне

Пријем деце у вртић 13.00 - 13.30 часова

Васпитно-образовне активности са децом	13.30 - 15.00 часова
Припрема за ужину и ужина	15.00 - 15.30 часова
Васпитно-образовне активности са децом и боравак деце на ваздуху	15.30 - 17.00 часова
Испраћај деце кући	17.00 часова

***СТРУКТУРА И РИТАМ ДНЕВНИХ АКТИВНОСТИ
ДЕЦЕ УЗРАСТА ОД 5.5- ДО 6.5 ГОДИНА
НА ЦЕЛОДНЕВНОМ БОРАВКУ***

(боравак деце у трајању од 11 часа)

Пријем и доручак деце у вртић 7.30 - 8.00 часова

Васпитно-образовне
активности са децом 8.00 - 10.30 часова

Припрема за ужину и ужина 10.30 – 11.00 часова

Васпитно-образовне
активности са децом и боравак
деце на ваздуху 11.00 - 12.00 часова

Припрема за ручак и ручак 12.00 - 13.00 часова

Припрема за одмор и одмор
деце 13.00 – 14.00 часова

Васпитне активности и
испраћај деце кући 14.00 – 17.00 часова

ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ СТРУЧНИХ ОРГАНА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Васпитно-образовно веће чине сви васпитачи, стручни сарадници, директор и помоћник директора.

План рада Васпитно- образовног већа

Седница Васпитно-образовног већа	Време реализације
<ul style="list-style-type: none"> -Анализа постојећег стања опремљености објеката - реализација теме за стручно усаврша. - текућа питања 	Октобар месец 2009.године
<ul style="list-style-type: none"> -Организације смотри дечјег стваралаштва и других манифестација /Нова година, Божић, зимовање/ - организација рада дежурних вртића - текућа питања 	Децембар месец 2009.године
<ul style="list-style-type: none"> - Организација једнодневних излета - припреме за упис у нову школску годину - текућа питања 	Април месец 2010.године
<ul style="list-style-type: none"> -Извештај са смотри и других јавних наступа васпитача и деце - извештај са стручних сусрета и семинара -Текућа питања 	Јун месец 2010.године
<ul style="list-style-type: none"> - Извештај о реализацији Годишњег програма рада -предлагање и усвајање Програма рада за 2010/11.годину -представљање распореда нових васпитних група - текућа питања 	Авуст 2010.

Рад Васпитно-образовног већа се односи на:

- решавање организационих питања везаних за рад са децом ,
- упознавању, презентацији нових издања стручне литературе,
- презентацији постигнућа у области рада са децом и сарадњи са породицом,
- предавања стручњака различитих профила , у интересу што успешније реализације васпитно-образовног рада, као и разматрања питања везаних за што боље разумевање и примену Основа програма.

У зависности од могућности и интересовања, из Каталога програма за стручно усавршавање запослених у образовању планира се реализација из неколико области.

У току школске године одржаће се 5 седница Стручног већа.

За стручно усавршавање васпитача, предложене су следеће теме:

- стручна тема за веће „Замке васпитања“ – аутор Александра Јовановић Маџар.

-Програм рада стручних актива

Стручне активе чине васпитачи који раде са децом истог узраста, стручни тим, директор и помоћник директора. Према узрасту деце формираће се 4 стручна актива узрасних група:

- Актив у раду са децом јасленог узраста до 3 године
- Актив у раду са децом од 3-4 године
- Актив у раду са децом од 4 -5,5 година
- Актив у раду са децом ППП од 5,5-6,5 година(припремно предшколски)

ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ АКТИВА ВАСПИТАЧА СА ДЕЦОМ УЗРАСТА ДО 3 ГОДИНЕ ЗА ШКОЛСКУ 2009/2010. ГОДИНИ

<i>Програмски садржаји</i>	<i>време реализације</i>
<i>I састанак Конституисање актива избор руководиоца, записничара Разматрање и усвајање Програма рада за ову школску годину и подела задужења Осврт на реализацију активности рађених у току прошле године /подсећање/</i>	<i>Септембар, октобар, 2009.</i>
<i>II састанак Приказ књиге: „Мала књига за велике родитеље“ – група аутора /превод са словеначког/</i>	<i>Новембар, децембар 2009.</i>
<i>III састанак Стручна тема: „Шта покушавамо рећи малој деци“ – Весна Цолић</i>	<i>Март, април, 2010.</i>
<i>IV састанак Приказ и анализа угледне активности: „Од игре до здравља“ У току године уврстићемо и гостовање наших цењених сарадника из Дечјег диспанзера, др. Н. Ковачев и колегиница – психолога, са актуелним темама /Гост –</i>	<i>Мај, јун, 2010.</i>

<p>предавач/ ИГРАЧКА – РЕКВИЗИТ ГОДИНЕ: Биће ПИЛАТЕС ЛОПТА /за потребе одмора, опуштања, игре, релаксације и васпитног рада са најмлађима/ АКРЕДИТОВАН ПРОЈЕКАТ /реализација: 1. „Дечје јаслице као место живљења и одрастања“ – В. Цолић /од 6 – 30 сати/ /1.200,00 дин. По учеснику за 20 васпитача/ = 24.000,00 дин. 2. „Спортико – змај“ за јаслице – Пештерац /6 сати) за 25 – 40 васпитача</p>	<p>Време реализације: у току године /договор са реализаторима-аниматорима програма/.</p>
--	--

**ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ АКТИВА ЗА
ДЕЦУ УЗРАСТА ОД 3- 4 ГОДИНЕ
ЗА ШКОЛСКУ 2009/2010.Г.**

Стручни актив чине васпитачи који ове школске године раде са децом наведеног узраста и стручни сарадници:

- педагог, Оливера Манојловић
- стручни сарадник за музичко васпитање, Нино Рајачић.

Програмски садржаји биће реализовани путем групних и индивидуалних задужења у оквиру наставне године.

Програмски садржаји	време реализације
Конституисање стручног актива: Усвајање предлога програма рада, подела групних и индивидуалних задужења, утврђивање чланова и избор руководиоца и записничара стручног актива.	Септембар, октобар 2009.
- Стручно усавршавање чланова реализоваће се путем: А) Обрада стручне теме: „Васпитно-образовне методе у раду са предшколском децом“, реализатор: педагог	Новембар, децембар 2009.
Б) Приказ нове стручне литературе: „Како помоћи деци да уче“ Прилози когнитивном програму, Сара Медоуз, Ашер Кешдон, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000. релизатори: васпитачи и стручни сарадници.	Фебруар, Март 2010.
Организација угледне активности – област: музичко васпитање Реализатори: васпитачи и стручни сарадници	Март, април 2010.

<i>Анализа рада актива за текућу школску годину</i>	<i>Мај 2010.</i>
<i>Предлог програма рада за школску: 2009/2010.год.</i>	<i>Јун 2010.</i>

**ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ АКТИВА ЗА
УЗРАСТ ДЕЦЕ ОД 4 - 5,5 ГОДИНА ЗА ШКОЛСКУ
2009/2010.г.**

<i>Програмски садржаји</i>	<i>време реализације</i>
<i>Конституисање актива Избор руководиоца, записничара, усвајање предлога програма рада и подела задужења</i>	<i>Октобар 2009.</i>
<i>Приказ литературе “Дефицит пажње и хиперактивност деце” аутор: Небојша Јовановић, Татјана Фиревски – Јовановић, Сандра Јовановић</i>	<i>децембар 2009.</i>
<i>Реализација стручне теме: „Стидљиво дете и дурљиво дете“, реализатор: психолог Олгица Бабић – Бјелић</i>	<i>Фебруар – март 2010.</i>
<i>Реализација угледне активности Реализатори: васпитачи, стручни сарадници Анализа рада актива у школској 2009/2010.г.</i>	<i>мај - јун 2010.</i>

**ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ АКТИВА
ЗА УЗРАСТ ДЕЦЕ ОД 5,5-6,5 ГОДИНА ЗА ШКОЛСКУ 2009/2010.**

<i>Програмски садржаји</i>	<i>време реализације</i>
<i>I седница Конституисање актива, избор руководиоца и записничара, Подела задужења, Подела радног материјала Реализатори: педагог, логопед, чланови актива</i>	<i>октобар 2009.</i>

<p><i>II седница</i> <i>Обрада стручне теме „Редослед поступака у почетном читању и писању“</i> <i>Текућа проблематика у начину рада са децом узраста од 5,5 – 6,5 година</i> <i>Реализатори: педагог, васпитачи</i></p>	<p><i>новембар - децембар 2009.</i></p>
<p><i>III седница</i> <i>Угладна активност из области почетног читања и писања</i> <i>Реализатори: педагог и васпитачи</i></p>	<p><i>Март, април 2010.</i></p>
<p><i>IV седница</i> <i>Приказ књиге- Муцање деце и омладине и метода њиховог отклањања аутора М Малић</i> <i>Реализатор: логопед</i></p>	<p><i>Мај 2010.</i></p>
<p><i>V Седница</i> <i>Евалуација рада (Извештај о раду) и предлог програма за наредну годину</i></p>	<p><i>Мај, јуни 2010.</i></p>

СТРУЧНИ САРАДНИЦИ

8.1 Програм рада педагога

Програмирање и планирање

1.1. Непосредан рад са децом

1.2. Учесће у изради годишњег програма рада предшколске установе

- организација и облици рада (стални, повремени и посебни)
- васпитно-образовног рада и неге деце,
- редовни и приоритетни задаци
- стручно усавршавање
- рад стручних сарадника
- сарадња са породицом
- сарадња са друштвеном средином
- израда програма за различите облике рада у складу са Правилником о ближим условима за организовање облика рада с децом из делатности предшколске установе,

1.3. Помоћ васпитачима и медицинским сестрама у планирању и програмирању васпитно-образовног рада,

- пружање помоћи у развијању програма и планирању васпитно-образовног рада у васпитној групи у складу са развојним нивоом групе и специфичностима средине: посебно на усклађивању циљева, садржаја и начина реализације, у складу са потребама и интересовањима деце,
- пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у планирању свих облика сарадње са породицом,
- учествовање у еволуацији програма васпитно-образовног рада.

2. Рад на стварању оптималних услова за психо-физички развој деце и васпитно-образовни рад,

- Пружање стручне помоћи васпитачима и медицинским сестрама у стварању повољне педагошке климе за интеракцију и комуникацију међу децом и између деце и одраслих.
- Набављање и распоређивање дидактичког материјала, играчака, сликовница, уједначавање опреме у свим васпитним групама,
- Укључивање у рад на естетском и педагошком обликовању простора, посебно соба у којима бораве деца.
- Давање сугестија васпитачима и медицинским сестрама за израду дидактичког материјала, прикупљање и коришћење педагошки необликованог материјала.
- Планирање и набавка стручне литературе

3. Организација васпитно-образовног рада

- учествовање у формирању васпитних група, избору и распореду васпитача и медицинских сестара у васпитне групе,
- учествовање у утврђивању распореда живота деце у предшколској установи у складу са њиховим потребама,
- израда програма организовања пријема деце у примарне и друге облике у сарадњи са васпитачима и медицинским сестрама,
- давање идеја за разноврсно, организовање васпитно-образовног рада (нпр. сарадња две и више групе уз давање могућности деце да бирају активности у васпитним групама, рад васпитача са децом - талентима и сл.)
- учествовање на општим родитељским састанцима у вези са организацијом и остваривањем васпитно-образовних задатака (по потреби),
- пружање стручне помоћи у организовању васпитно-образовном раду на зимовању, летовању и сл.
- учешће у организацији појединих облика сарадње са основним школама.

4. Педагошко-инструктивни-рад - рад на унапређивању васпитно образовне праксе

- увођење иновација у васпитно-образовном раду на основу научних сазнања о психофизичком развоју деце у процесу учења, кроз инструктивни рад са васпитачима и медицинским сестрама,
- пружање стручне помоћи васпитачима и медицинским сестрама за примену нових облика и метода рада, уз проучавање програма и праћење стручне литературе,
- усмеравање рада васпитача и медицинских сестара на плану едукативног задовољавања потреба деце, уз одговарајуће васпитне поступке у појединим животним ситуацијама,
- аналитичко-истраживачки рад
- учествовање у истраживањима у оквиру стручне службе као и у истраживањима која организују стручне институције, организације и Министарство
- израда инструмената за праћење процеса неге и васпитно-образовни рад,
- уопштавање најбољих искустава педагошке праксе
- израда стручних материјала, публиковање истих и

- учешће на стручним скуповима, учествовање у пројектовању и процењивању нових дидактичких материјала.

5. Праћење остваривања програма неге и васпитно-образовног рада

- Увид у остваривање васпитно-образовног програма и праћење процеса неге и васпитно-образовног рада у групама (пријем деце, активности на отвореном простору и сл.).
- Праћење увођења педагошке документације васпитача и медицинских сестара у циљу његовог усавршавања.
- Учешће у изради годишњег извештаја а нарочито остваривање а) програма неге и васпитно-образовног рада, стручног усавршавања, сарадња са породицом, сарадње са друштвеном средином и рада психолошко-педагошке службе.

6. Стручно усавршавање

Стручно усавршавање васпитача и медицинских сестара:

- припрема, организовање и учешће на састанцима већа, актива и колегијума,
- одабирање и обрада тема из педагошке теорије и упућивање на стручну литературу
- пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у припремању угледних активности, излагање на састанцима већа, актива, радних група, стручним скуповима и родитељским састанцима.

Лично стручно усавршавање

- континуирано праћење и проучавање савремене педагошко-психолошке литературе,
- укључивање у све облике стручног усавршавања педагога које организују одговарајуће стручне институције
- сарадња са стручним институцијама-Филозофским факултетом, Академнијом за образовање васпитача, Министарством просвете.

7. Сарадња са породицом

- помоћ васпитачима и медицинским сестрама у остваривању свих форми сарадње са породицом,
- припрема реализација родитељских састанака са стручним тимом,
- осмишљавање укључивања родитеља у остваривање програма васпитно-образовног рада
- саветодавни рад са родитељима кроз рад Саветовалишта.

8. Педагошка документација

- вођење библиотека и стално допуњавање фонда литературом,
- вођење документације о стручном усавршавању
- вођење документације о васпитно-образовном раду (збирке најуспешнијих активности, видеотека снимљених активности и сл.)
- вођење личне документације (глобални програм, планови рада и реализације).

8.2 Програм рада психолога

Програм рада психолога за 2009/10. школску годину сачињен је на основу самоевалуације, постигнутих резултата у претходној години и процењених потреба деце, васпитача и родитеља за добијањем подршке и помоћи психолога.

1. Програмирање и планирање

1.1. Учешће у изради годишњег програма рада Предшколске установе:

- организација и облици рада,
- приоритетни и редовни задаци васпитно-образовног рада и неге деце,
- стручно усавршавање,
- рад стручних сарадника,
- сарадња са породицом,
- сарадња са друштвеном средином.

Рок: август 2009. године.

1.2. Израда програма за посебне облике рада у складу са Правилником о ближим условима за организовање облика рада са децом из делатности Предшколске установе.

Рок: јануар 2010. године

1.3. Помоћ васпитачима и медицинским сестрама-васпитачима у развијању програма и планирању васпитно-образовног рада:

- помоћ у процени развојног нивоа васпитне групе,
- учествовање у изради оперативних планова у циљу усклађивања садржаја и метода васпитно-образовног рада са развојним и индивидуалним карактеристикама и потребама деце,
- пружање помоћи у планирању поступака и начина рада са децом која имају тешкоћа у развоју,
- учествовање у евалуацији програма васпитно-образовног рада.

Рок: током читаве школске 2009/ 2010. године

2. Рад на стварању оптималних услова за психофизички развој деце и васпитно-образовни рад

- Пружање стручне помоћи васпитачима и медицинским сестрама-васпитачима у стварању повољне психолошке климе за интеракцију и комуникацију међу децом и између деце и одраслих,
- учешће у изради распореда живота деце у вртићу у складу са специфичностима узраста и потребама деце,
- ментално-хигијенски рад са васпитачима и медицинским сестрама-васпитачима,
- учествовање у формирању васпитних група,
- учествовање у организацији пријема деце и праћење процеса адаптације,
- набавка и расподела дидактичког материјала, играчака и сликовница,
- планирање, организација и израда средстава за естетско уређење вртића и васпитно-образовни рад,
- планирање и набавка стручне литературе.

Рок: током читаве школске 2009 / 2010. године

3. Праћење и усмеравање развоја деце

- Остваривање целовитог увида у васпитно-образовни процес; сугестије за рад у стварању психолошких услова за подстицање целовитог развоја деце или појединог детета,

- унапређивање рада медицинске сестре-васпитача и васпитача усмеравањем на примерено и правовремено задовољење потреба детета или узрасне групе (нега, подстицање игре и других активности)
- пружање помоћи медицинском и васпитном особљу у подизању нивоа сарадње са породицом,
- обављање разговора са родитељима нове деце, обрађивање података и давање сугестије васпитачима о начину прихватања нове деце (према потреби),
- индивидуални рад са децом и родитељима на превазилажењу тешкоћа адаптације, развојних криза деце и реактивних стања,
- идентификовање деце са тешкоћама у развоју, психолошка обрада, сарадња са другим стручњацима у дијагностиковању, третман лакших поремећаја и упућивање деце и родитеља у одговарајуће институције (са којима се сарађује у даљем праћењу деце).
- Посебна пажња биће посвећена психоедукацији родитеља (у оквиру индивидуалног и групног рада).

Рок: током читаве школске 2009/ 2010. године

4. Праћење остваривања програма неге и васпитно - образовног рада

4.1. Увид у остваривање програма и праћење процеса неге и васпитно-образовног рада у групама (јутарњи пријем, активности, активнсти на отвореном простору).

Рок; током читаве школске 2009 / 2010. године

4.2. Учесће у изради годишњег извештаја, а нарочито остваривања: програма неге и васпитно-образовног рада, стручног усавршавања, сарадње са породицом, сарадње са друштвеном средином и рада педагошко-психолошке службе.

Рок: јуни-јули 2010. г.

5. Рад на унапређивању васпитно-образовне праксе

5.1. Увођење иновација у васпитно-образовни рад на основу научних сазнања о психофизичком развоју деце у процесу учења, кроз инструктивни рад са васпитачима и медицинским сестрама- васпитачима.

Планира се реализација групног инструктивно-психолошког рада са васпитачима и медицинским сестрама-васпитачима кроз психолошку радионицу са темом „Стидљиво дете и дурљиво дете“.

Резултати добијени кроз радионице могу бити полазна основа за организацију родитељских састанака који се баве овим осећањима и понашањима детета и начинима њиховог превладавања на такав начин да они буду шанса за напредовање и развој детета.Тиме се остварује квалитетнија и садржајнија сарадња са родитељима.

Рок: март-април 2010.г.

У области подстицања когнитивног развоја деце психолог је осмислио серију активности:"Шешир за размишљање".

"Шешир за размишљање" обухвата следеће активности:

- 1." Нацртај проблем, нацртај решење проблема"
2. "Стави шешир за размишљење и реши проблем"
- 3."Све по мери изабери"
4. "Две се речи састале, од њих треће настале".

Циљ ових активности је: помоћи деци да, кроз упознавање са одређеним алаткама за размишљање-(методама и техникама за размишљање) схвате да није тешко размишљати, да није досадно размишљати, да размишљање може бити забавно,да се може лепо дружити кад се заједно са друговима или родитељима размишља о неким

стварима, кад се размишљањем решавају проблеми. При томе ћемо, разуме се, водити рачуна о специфичностима узраста деце са којом радимо.

Активности из програма „Шешир за размишљање“ реализоване су и у 2008/09. школској години; психолошка радионица „Размишљање“ реализована је са 73 детета, у 3 припремне предшколске групе. Сазнања до којих смо дошли охрабрују нас да и даље планирамо активности које ће подстицати децу да се усредсреде на своје размишљање и на свој унутрашњи говор током обављања одређених активности.

Рок: током читаве школске 2009/ 2010. године

5.2. Аналитичко-истраживачки рад:

- израда инструмената за праћење појединих видова неге и васпитно-образовног рада,
- учествовање у истраживањима у оквиру стручне службе као и у истраживањима која организују стручне институције, организације и Министарство,
- рад на изради стручних материјала,
- уопштавање најбољих искустава психолошке праксе, публиковање истих и учешће на стручним скуповима,
- анализа прикупљених података из непосредног праћења појединих процеса (адаптација, поподневни рад, сарадња са породицом и сл.),
- учествовање у пројектовању и процењивању нових дидактичких средстава.

6. Стручно усавршавање

6.1. Стручно усавршавање васпитача и медицинских сестара-васпитача

- припрема, организација и учешће на састанцима већа, актива и колегијума,
- одабирање и обрада тема из психолошке теорије, упућивање на актуелне садржаје из стручне литературе. Ове школске године психолог предлаже реализацију тема: „**Замке васпитања**“ и „**Стидљиво дете** и „**Дурљиво дете**“.
- Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама-васпитачима у припремању угледних активности и излагања на састанцима већа, актива, радних група, стручних скупова и родитељских састанака.

6.2. Лично стручно усавршавање:

- праћење и проучавање савремене психолошко-педагошке литературе,
- укључивање у све облике стручног усавршавања психолога које организују одговарајуће стручне институције и удружења,
- сарадња са стручним институцијама (Филозофски факултет, Педагошка академија, Министарство просвете и сл.).

7. Сарадња са породицом

- Помоћ медицинским сестрама и васпитачима у остваривању сарадње са породицом,
- припремање и реализација родитељских састанака са стручним темата,
- превентивни рад са родитељима,
- индивидуални разговор са родитељима новопримљене деце, деце са тешкоћама у развоју или понашању.

8. Психолошко-педагошка документација

- већење библиотеке и попуњавање фонда литературе,
- вођење документације о стручном усавршавању,
- вођење личне документације (глобални програм, планови рада и реализације),
- вођење документације о праћењу деце са посебним проблемима.

8.3 Програм рада стручног сарадника за физичко васпитање

1. Програмирање и планирање

- учешће у изради годишњег програма рада Предшколске установе у програмирању
- физичког васпитања у сарадњи са породицом, друштвеном средином и стручним
- усавршавањем
- пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у:
- изради годишњег програма из области физичког васпитања у складу са Основама
- програма... специфичности средине и постојећим материјалним условима (сала,
- игралишта, справа и реквизита)
- процени нивоа развоја (моторног развоја и биомотористичких способности деце)
- израда планова, водећи рачуна о равномерној заступљености свих видова физичког
- васпитања у складу са узрастом, индивидуалним потребама и могућности деце,
- учествовање у изради годишњег програма рада стручног тима
- израда споственог програма рада;

2. Учествовање у стварању одговарајућих услова за извођење васпитног образовног рада

- пружање стручне помоћи васпитачима и медицинским сестрама у стварању повољних и подстицајних ситуација за интеракцију и комуникацију међу децом
- сарађивање са васпитачима и медицинским сестрама у конципирању садржаја и метода рада у разноврсним просторним условима (собама, холовима, фискултурним вишенаменским салама, а пре свега на отвореним површинама)
- пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у уједначавању услова рада, као и опремању и осмишљавању просторија избором и набавком одговарајућих справа и реквизита, давање предлога за израду и обликовање појединих средстава за физичко васпитање

3. Организовање васпитно-образовног рада

- учествовање у изради распореда живота деце у Предшколској установи са посебним акцентом на осмишљеном боравку деце на отвореном простору и организацији разноврсних активности физичког васпитања
- сарадња са васпитачима и медицинским сестрама у праћењу развоја моторике и биомоторичких способности деце, изради инструмената и критеријума за праћење тог развоја и предлагање мера за његово даље подсицање
- сарадња са лекарима и родитељима који имају здравствене сметње као и сметње у физичком развоју
- пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у организовању и реализовању:
  - физичког васпитања у свим облицима борава деце у свим израсним групама у предшколској установи

- излета, рекреативних активности, зимовања, летовања
- културне и јавне делатности;

4. Педагошки - инстрктивни рад

- остваривање свих видова физичког васпитања
- пружање стручне помоћи на осавремењавању непосредног рада кроз инстрктивни рад с васпитачима и медицинским сестрама
- предлагање појединих садржаја и метода рада и анализирање њиховог утицаја на дечији организам путем угледних активности из области физичког васпитања
- непосредно практичан рад са васпитачима и медицинским сестрама на проширивању њиховог знања из појединих области (превентивно вежбање, ритмичка гимнастика)

5. Праћење програма неге и васпитно-образовног рада

- учествовање у изради годишњег извештаја васпитно-образовног рада (дела који се тиче физичког васпитања)
- учествовање у изради годишњег извештаја предшколске установе
- учествовање у истраживању у оквиру психолошко-педагошке службе у Предшколској установи
- прикупљање најбољих искустава педагошке праксе, организовање њиховог приказивања на стручним скуповима

6. Стручно усавршавање

- пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у припремању стручних тема или угледних активности за стручна већа, радне групе или родитељске састанке
- упућивање васпитача и медицинских сестара на стручну литературу и пружање помоћи на њеној разради
- укључивање у разноврсне облике стручног усавршавања које организују одговарајуће стручне институције, удружења и Министарство просвете
- стално праћење и проучавање стручне литературе ради сопственог и професионалног усавршавања
- одабирање тема из теорије и праксе предшколског физичког васпитања за стручна већа и активе медицинских сестара и васпитача

7. Документација

- вођење библиотеке, набављање стручне литературе из области физичког васпитања и стално информисање васпитног особља о актуелностима из ове области
- стварање, вођење и стално богаћења кабинета за физичко васпитање који поред стручне литературе и документације треба да садржи и слајдове, касете, видео траке...
- постављање глобалног плана, разрада планова и вођење дневника

СТРУЧНОГ САРАДНИКА ЗА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ОБЛИК АКТИВНОСТИ	ОРГАНИЗАЦИЈА И САДРЖАЈ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-----------------------------	-------------------------------	------------------------------

ЗИМОВАЊЕ	ОРГАНИЗУЈЕ СЕ У ТОКУ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ МЕСТО РЕАЛИЗАЦ.-ПЛАНИНА	ДЕЦЕМБАР
ЂУРЂЕВДАНСКИ КРОС	ОРГАНИЗУЈЕ СЕ У КАРАЂОРЂЕВОМ ПАРКУ (дужина стазе око 200-300м)	МАЈ
ОЛИМПИЈСКО ДВОРИШТЕ	ОРГАНИЗУЈЕ СЕ ТОКОМ „ДЕЧЈЕ НЕДЕЉЕ“	ОКТОБАР
СПОРТСКЕ ИГРАРИЈЕ	ОРГАНИЗУЈЕ СЕ НА ТЕРЕНИМА СРЦ "ПАРТИЗАН" (спор.такмич.)	
СВЕТОСАВСКИ ТУРНИР	БАЛОН КОД АУТОБУСКЕ СТАНИЦЕ	
НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ ПЛИВАЊЕ	ОБУКА ПЛИВАЧА - МЕСТО РЕАЛИЗАЦИЈЕ БАЗЕН	ТОКОМ НАСТАВНЕ ГОДИНЕ
МИНИ КОШАРКА	ОРГАНИЗУЈЕ СЕ НА ТЕРЕНИМА ВРТИЋА "БАМБИ" И "БИБЕРЧЕ"	АПРИЛ ИЛИ МАЈ
МИНИ ФУДБАЛ	ОРГАНИЗУЈЕ СЕ НА ТЕРЕНУ „ДОМА БОРИЛАЧКИХ СПОРТОВА“ (ПАРТИЗАН)	АПРИЛ ИЛИ МАЈ
БУДИ ПРАВ – БИЋЕШ ЗДРАВ	ОРГАНИЗУЈЕ СЕ У СВИМ ВРТИЋИМА КАО ПРЕВЕНТИВНИ ПРОГРАМ	ТОКОМ ЦЕЛЕ НАСТАВНЕ ГОДИНЕ (ОКТОБАР - МАЈ)
ПРЕЗЕНТАЦИЈА СПОРТОВА	ПРЕЗЕНТАЦИЈА РАЗЛИЧИТИХ СПОРТОВА ПО ВРТИЋИМА	ТОКОМ ЦЕЛЕ ГОДИНЕ
ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА	ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА И ДЕЧЈИХ РАДОВА СЕ ПРОТЕКЛИХ МАНИФЕСТАЦИЈА	ЈУН

8. 4.ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНОГ САРАДНИКА ЗА ЛИКОВНО ВАСПИТАЊЕ ЗА ШКОЛСКУ 2009 / 2010. ГОДИНУ

1. ПРОГРАМИРАЊЕ И ПЛАНИРАЊЕ

- Учешће у изради програма и извештаја рада Установе
- У сарадњи са стручном службом учешће у програмирању, планирању, координацији, припреми и спровођењу васпитно-образовног рада Установе
- Планирање ликовног васпитања у оквиру васпитно-образовног рада
- Организација реализације стручног оспособљавања васпитача као и личног сручног оспособљавања
- Презентовање тема и организовање активности са васпитачима и децом
- У сарадњи са васпитачима и стручном службом организује естетско-функционално уређење објекта
- Учествовање у реализацији пригодних и завршних приредби по објектима на нивоу Установе
- Организовање изложби ликовних радова деце
- Координирање активностима на презентацији ликовног програма
- Организовање манифестација ликовног стваралаштва деце на локалном и ширем нивоу
- Учествовање у раду тела Установе
- Вођење документације о свом раду

- Обављање и других послова из делокруга свог рада по налогу директора и помоћника директора

2. УЧЕСТВОВАЊЕ У СТВАРАЊУ УСЛОВА ЗА ВОЂЕЊЕ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

- Пружање стручне помоћи васпитачима у стварању повољних подстицајних ситуација за интеракцију и комуникацију међу децом
- Сарадња са васпитачима и медицинским сестрама у опремању и осмишљавању просторија избором и набавком одређеног прибора и материјала за рад, као и естетско-функционално уређење објекта

3. ОРГАНИЗОВАЊЕ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

- Сарадња са васпитачима и медицинским сестрама у праћењу развоја моторике, fine моторике руку, перцептивних способности, разликовања боја, нивоу визуелног опажања и сазнајних способности
- Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у организовању и реализовању ликовног васпитања у свим облицима боравка деце у свим узрастним групама у Педагошкој установи, у припреми и реализацији изложби ликовних радова деце и упућивање на ликовне конкурсе, помоћ васпитаћима при укључивању у културне и јавне делатности

4. ПЕДАГОШКИ – ИНСТРУКТИВНИ РАД

- Остваривање свих видова ликовног васпитања
- Пружање стручне помоћи на осавремењавању непосредног рада, кроз инструктивни рад са васпитачима
- Предлагање појединих садржаја и метода рада и анализирање њиховог утицаја на деце сазнање путем угледних активности из области ликовног васпитања
- Непосредно-практичан рад са васпитачима и медицинским сестрама на проширивању њиховог знања из појединих области везаних за ликовно васпитање

5. ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА НЕГЕ И ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

- Учествовање у изради годишњег извештаја васпитно-образовног рада (дела који се односе на област ликовног васпитања)
- Учествовање у изради годишњег извештаја Предшколске установе
- Учествовање у истраживању у оквиру психолошко-педагошке службе у Предшколској установи
- Прикупљање најбољих искустава педагошке праксе, организовање њиховог приказивања на стручним скуповима

6. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

- Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у припремању стручних тема или угледних активности за стручна већа, радне групе или родитељске састанке
- Упућивање васпитача и медицинских сестара на стручну литературу, и пружање помоћи на њеној изради
- Упућивање на разноврсне облике стручног усавршавања које организују одговарајуће стручне институције, удружења и Министарство просвете

- Стално праћење и проучавање стручне литературе ради сопственог професионалног усавршавања
- Одабирање тема из теорије и праксе предшколског ликовног васпитања за стручна већа и активне медицинских сестара и васпитача

7. ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Вођење библиотеке, набављање стручне литературе из области ликовног васпитања и стално информисање васпитног особља о актуелностима из ове области
- Стварање, вођење и стално богаћење кабинета за ликовно васпитање које поред стручне литературе и документације треба да садржи и слајдове, касете, видео-траке, ЦД и ДВД материјал
- Постављање глобалног плана, разрада планова и вођење дневника рада.

УНАПРЕЂЕЊЕ ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНОГ РАДА

1. ЈЕСЕЊА ЛИКОВНА КОЛОНИЈА „Окамењена природа“

Ликовна колонија би се организовала у простору Народног музеја Зрењанин. Деца из старијих и ППП група би организовано долазили у посету музеју. Након обиласка поставке, вођеног од стране музејског педагога, непосредно у просторијама Музеја деца ће, уз координацију стручног сарадника за ликовно, и уз васпитача, радити ликовну активност. Колонија је предвиђена да обрађује цртачке технике. Након завршетка колоније, предвиђа се изложба, у просторијама Народног музеја, или у Културном центру Зрењанина.

2. ПРОЛЕЋНА ЛИКОВНА КОЛОНИЈА „МАЦКАЛИШТЕ“

Ликовна колонија би се организовала у Амфитеатру Културног центра Зрењанина, на отвореном простору. Учествоваће деца ППП узраста, а радиће се сликарским техникама. Колонија је предвиђена да траје неколико дана, у преподневним часовима, у зависности од техничких услова за реализацију. Након ње, организована се изложба, а биће снимљен и промо-филм о овој активности.

3. ОТВОРЕНИ АТЕЉЕ

У склопу „Дечје недеље“ као један од предложених програма је и „отворени атеље“ за децу предшколског узраста. На једном од градских тргова или платоа, поставиће се натрон-папири, а деца ће радити цртеже кредама у боји, пастелима у боји и угљеном, са темом по слободном избору.

4. УЧЕШЋЕ НА ЛИКОВНИМ КОНКУРСИМА

У току радне 2009/10. године деца Предшколске установе, у сарадњи са својим васпитачима, одговараће на ликовне конкурсе о којима ће периодично и благовремено бити обавештавани. Планирано је и учешће наше деце у Ликовној колонији на Делиблатској пешчари, у организацији Предшколске установе из Панчева.

5. РАД НА ОБУЦИ ВАСПИТАЧА У ОБЛАСТИ МЕТОДИКЕ ЛИКОВНОГ ВАСПИТАЊА

Стручни сарадник за ликовно васпитање планира да допуни и прошири приручник „Ликовне технике за рад са децом предшколског узраста“. Бавиће се развојем ликовних способности код деце, њиховим сазнањем из области познавања облика и боја у природи.

ПРИЛОГ ПРОГРАМУ СРУЧНОГ САРАДНИКА ЗА ЛИКОВНО ВАСПИТАЊЕ

Облик активности	Организација и садржај	Време реализације
Цртачка колонија „ОКАМЕЊЕНА ПРИРОДА“	Народни музеј Зрењанина	новембар
Сликарска колонија „МАЦКАЛИШТЕ“	Културни центар Зрењанина - амфитеатар	5 дана / 60 минута Крај априла - мај
Дечја недеља „Отворени атеље“	Градски трг / плато	Пре подне Октобар

8.5. Програм еколошког рада у Предшколској установи

Еколошко образовање и васпитање тако је концепцијски осмишљено да се може поделити на два нивоа: ванинституционално, који се у првом реду стиче у породици као примарној друштвеној групи, посредством мас медија, као и институционално везано за образовни систем друштва, почевши од предшколског образовања, преко основне и средње школе и до вишег и универзитетског образовања.

Задаци еколошког рада у Предшколској установи су да код деце развија потребу за екологијом, како би најмлађи имали правилан развој према природи. Откривање ситуације у којима човек доводи себе у опасност носећи штету својој околини. Уочавање главних загађивача воде, земље и ваздуха, као и последице њиховог деловања. Сазнањима о користима шума (заштита од поплава, заштита боравишта многих животињских врста, стварање свежег и чистог ваздуха, шумски плодови...). Откривање како се стварају кисеоник, његов значај за одржавање живота и здравља, зашто се каже да су паркови „плућа града“, а шуме „плућа планете“.

Упознавање са карактеристикама места у којима деца живе и његове околине, значајним за сагледавање локалне еколошке проблематике и разговор о томе где се крећу и борава (код куће, у установи, у пољу, код баке на селу, у парку, на обали реке итд.). Поред васпитача, важну улогу има и друго особље Предшколске установе, у првом реду лекар и медицинска сестра, чији савети у погледу хигијене могу допринети развоју еколошке свести деце, што је кључни предуслов очувања и унапређења њиховог здравља и хигијенског начина живота. Данашњи проблеми у вези са животном средином су свеобухватни, глобални и захтевају међународну пажњу. Међутим, сви еколошки проблеми проистичу од нас самих: начина на који живимо, политичких избора, потрошачких приоритета у индустријском свету, поремећених вредности живљења (изазваних сиромаштвом и похлепом ка материјалним вредностима).

Оно што чинимо као појединци, код куће, у својим породицама, месним заједницама, школи или на радном месту је круцијално. Другим речима, све на крају зависи од нас самих и људи око нас.

ЗДРАВ ЕКО-ПУТ- рад са васпитачима

Разноврстан живот, прилагођен еколошким циклусима, захтева одважност, истрајност и време. Немојмо журити. Чинимо то поступно, корак по корак, предузимајмо наредни корак онда када пронађемо храбрости и ресурсе за то.

Почнимо од сопствене куће и личног понашања. Није тешко бити чист и није тешко

вратити се природи.

Почните од сваког отпада, предмета, апарата и потреба које загађују околину а индиректно и ваше здравље. Тиме ћете већ дубоко заћи на пут ка непретку.

Да би смо смањили количину смећа хајде да:

- Користимо стаклену амбалажу која се може заменити уместо лименки и пластике.
- Користимо рециклиране новине и часописе.
- Избегавајте коришћење папирних тањира, подметача, убруса, пластичних омотача и лименки.
- Направимо природно ђубриво од онога од чега можемо (у башти, подруму, на балкону) и користимо га.
- Вежите кесе за смеће и правилно баците у контејнере и канте за смеће. Не сме нам бити тешко да отворимо поклопац канте или контејнера. Знајте да је то извор заразе.
- Водимо рачуна где бацамо смеће док смо на улици или јавним местима.
- Користимо пића и храну узгојена на што природнији начин.
- Што више се возимо бициклом, возом, аутобусом или идимо пешке (тако се смањује број активних превозних средстава).
- Крупан отпад однесимо на оближњу градску или сеоску депонију – не правимо дивље депоније. Знате да је то извор заразе и нагомилавања еколошких проблема!
- Оставимо дуван. Ако га већ конзумирамо, водите рачуна да не пушимо у близини оних којима то смета. Не пушите на јавним местима, послу, улици... Знате да је забрањено!
- Рационално користимо воду за купање, прање, поливање.. Знате да је чисте воде на планети све мање и мање!
- Чувајте и брините се за животињске и биљне врсте.
- Негујте заштићене врсте, природне резервате, објекте, споменике природе.
- Боравимо што више у природи.
- Поштујмо и укључимо се у : Дан планете Земље, Дан воде, 24 часа без аутомобила, Пролећно уређење града или села, Најлепше двориште, акције Горана...
- Образујмо се и ширимо јавну свест о заштити животне средине.
- Мислите свакодневно о томе како да не загађујемо околину и како да природи вратимо дуг.
- Мислите свакодневно о томе какву ћемо животну средину оставити за собом, својим потомцима.

Главни циљеви еколошке едукације су:

- подршка у заштити и унапређењу животне средине
- подршка у схватању природног света и развоја осећаја за њега
- подршка у променама понашања код људи и деце у складу са новом филозофијом живљења и принципима одрживог развоја.
- подршка учешћа јавности у доношењу одлука која се тичу животне средине
- подршка пуној информисаности свих о еколошким правилима и проблемима.

У томе је посебно важна улога васпитача, који путем практичних радњи попут неговања и гајења цвећа, чести одлазак у паркове, шуме, планине, воћњаке, вртове, изворе воде и сл., развија еколошку свест која је предуслов да деца заволе и чувају природу, да је схвате као саставни део свог садашњег и будућег живота и да само у чистој и здравој природи могу успешно да расту, уче и развијају се. Та стечена знања треба да постану њихов саставни део будућег понашања, рада и живљења. Поред васпитача, важну улогу има и друго особље Предшколске установе, у првом реду лекар и медицинска сестра, чији савети у погледу хигијене и те како могу допринети развоју

еколошке свести деце, што је кључни предуслов очувања и унапређења њиховог здравља и хигијенског начина живота.

8.6. Програм рада координатора за екологију

Програм рада координатора за екологију реализоваће се кроз следећа подручја рада и то:

1. **планирање и програмирање**
  - учешће у припреми годишњег програма рада Установе и у оквиру тога дефинисање програма еколошког рада
  - израда годишњег програма рада еколошког радника
2. **сарадња и рад са васпитачима**
  - Организовање активности у којима ће деца упознати живи свет у својој средини(биљке и животиње)
  - Организовање еколошких радионица / перманентно
  - Вежбање чула вида, додир, вежбање ситне моторике шаке и крупних мишића руку (доносимо земљу, стављамо у саксије, садимо и заливамо биљке, хранимо и негујемо животиње).
  - Пружити прилику деци да доживе радост која изазива свест о томе да су на неки начин допринели очувању природе
  - Истраживачке активности
  - Стваралачке активности – певање песама, рецитовање стихова на еколошке теме (Сади дрво, Мед, Ливада....)
  - Друштвена игра - домине са сликама о животињама и биљкама
  - Атлас тела – забавно и поучно истраживање људског тела кроз квиз карте и слагалице.
  - Здравствено – хигијенске активности (игре у дворишту, боравак на ваздуху, шетње)
  - Еколошки квиз Пројекат „ Мој зелени свет“
  - организовање семинара и трибине / по потреби еколошке едукације

Облици рада:

- индивидуални
- групни

Средства рада: микроскоп, препарати различитог порекла и средине, еколошки пано
Одговарајући алат, природњачки кутак (збирка семенки, перја, цвеће...)

Кроз радионице настојимо да прикажемо и разрадимо схватање еколошког образовања и деци помоћи да формирају еколошке одговарајуће ставове. Формирање правилног односа према животној средини од најранијег узраста, један је од најсигурнијих путева у спречавању нових катастрофа и негативног деловања на природне процесе. Кроз личну активност, деца постижу циљеве и треба да осете да чине нешто добро. Кроз литературу, цртање, игру, покрете, такмичење, еколошке манифестације и конкретне акције, деца се у програму на директан начин упознају са еколошким законитостима, следећи познату изреку "размишљај глобално, поступај локално".

Кроз активности деца развијају емоционални и сензорни приступ према природи. Инсистира се на ближем посматрању одлика животне средине и односима у њој. Ова искуства код деце треба да створе позитиван и креативан став, који ће или повести ка индивидуалној активности, и осећај одговорности за бригу према животној средини.

- обезбеђивање спонзорства за васпитне групе у зависности од потреба / по потреби
- био-башта.

3. сарадња и рад са родитељима

- организовање активности о томе како може што више да се помогне деци да се боље укључе у реализовању задатака из области екологије. Активности се односе на позив једног пчелара и разговор о гајењу пчела и меду, посета баки која узгаја голубове (посматрање, храњење и прикупљање перја за збирку), посета домаћинству која у свом дворишту има разне пољопривредне машине, простор засејан поврћем, домаће животиње). У сарадњи са васпитачима деца саде разне биљке, негују их.

Отвореност установе – вртића даје могућност за сталну и увек другачију сарадњу на реализацији родитељ – васпитач кроз еколошке играонице.

- организовање стручних семинара у облику што шире комуникације о еколошком развоју / перманентно
- упућивање родитеља како се породица односи према свакодневним догађајима животне средине у простору становања / перманентно

Од посебног је значаја како се породица односи према свакодневним догађајима у оквиру животне средине, какав интерес изазива код својих чланова и које мотиве код њих побуђује – позитивне или негативне. Од тога зависити решеност појединца – чланова породице да постану и остану активни субјекти очувања здраве животне средине.

- рад са целом породицом и контакти и сарадња са стручним институцијама како би се све више утицало на решеност појединца – чланова породице да постану и остану активни субјекти очувања здраве животне средине / према динамици рада стручног органа

4. еко школа-настава у природи

- програм еколошких едукативних радионица за децу од 3-7 година који се остварује кроз практичне животне и радне активности.
- Упознавање шта све чини животну средину
- Увиђање да је живи свет околине повезан
- Свест о очувању околине, како она утиче на нас и ми на њу
- Облик рада: фронтални, групни, индивидуални
- Метод: разговор, обиласци, посете, шетња

Средство рада: микроскоп, папир, боје (дрвене, фломастери, водене, природни материјали)

Садржаји у оквиру теоријског рада Извори живота (земља, ваздух, вода, сунце).

Земља – експеримент са земљом. Врсте-хумус, глина, муљ, песак... у непосредној околини.

Вода - експерименти са водом, загревање воде, испаравање, кружење воде, како биљке користе воду и како дишу, значај воде за живи свет.

Ваздух - колико је важан ваздух, загађеност, киселе кише, извор топлоте и значај за живот сваког организма.

Ланац исхране – произвиђачи-потрошачи-разлагачи

Откривање природних (еколошких) боја. Деца су испровоцирана питањем како би сликали кад немају ликовни прибор и како ће користити материјал из природе (лишће, латице, цвет, корен, земљу...)

5. рад са мас -медијима

- организовање и остваривање неформалног, ванинституционалног еколошког образовања и васпитања преко радио емисија, штампе, публикације, изложби / по потреби

Вођење разговора појединачно или групно о еколошким појмовима и догађајима (где живим, шта ме окружује) у оквиру радио или ТВ емисије.

- телевизијске емисије (дечијег карактера) и еколошког садржаја и заштита животне средине / по потреби

6. сарадња са сродним институцијама

- сарадња са НВО сектором / по потреби

Упознавање са радом организација задужених за заштиту животне средине. Разговори о потребама и могућностима заједничких акција за деловање у ужој и широј друштвеној и природној средини од еколошког значаја.

Сарадња са средњом Пољопривредном школом-посета фарми

7. рад на стручном усавршавању

- прати стручне литературе и еколошке прописе / перманентно
- учествовати у раду сарадника и семинара / перманентно
- учествовати у организованим облицима размене искуства и сарадње са педагошким радницима и другим сарадницима у Установи / перманентно

ПЛАН ЈАВНИХ ЕКОЛОШКИХ МАНИФЕСТАЦИЈА ЗА 2009/10. ГОД.

На нивоу града, деца из Предшколске установе ће се укључити у активности типа:

1. васпитно - образовних активности кроз:

- 22.09.2009. Дан без аутомобила – наступ у центру града деце ППП
- 28.09.2009. Дан зелене куповине
- 16.10.2009. Дан хране
- 03.09.2009. Светски дан чистог ваздуха
- 20.11.2009. Дан детета
- 21.03.2010. Светски дан шумарства
- 22.03.2010. Светски дан воде
- 22.04.2010. Дан планете Земље
- 09.05.2010. Дан птица
- 05.06.2010. Светски дан заштите животне средине
- манифестација „Банатско пролеће“ регионалног карактера -мај месец
- откривачке активности кроз које деца упознају живи свет (животиње, биљке и човека) – током радне године
- живог света (неговање зелених површина, гајење цвећа, озелењавање, сезонско уређење тераса, дворишта, брига о воћњаку...) март,април,мај
- здравствено – хигијенске активности, захваљујући којима деца увиђају односе између екологије, здравља и хигијене (спортска такмичења, квизови, еколошки маскембал...) април-мај
- активности које доприносе моралном васпитању – изграђивање свести о личној одговорности и доприносу очувања средине у којој се живи – школска година
- обележавање еколошких датума: Дан саобраћаја, Дан здравља, Дан биодиверзитета, Дан животиња, Златна јесен, Дан пролећа, Дан планете Земље, Дан заштите природе...по датумима.
- говорне активности – еколошке теме у књижевности за децу

- ликовне активности – изражавање еколошких доживљаја средствима ликовне технике (учешће у припреми прослава, приредби, забавно – рекреативних манифестација на нивоу Установе и града).

8.7 Програм рада стручног сарадника за музичко васпитање

1. Програмирање и планирање

- Учесће у изради годишњег програма рада Предшколске установе у програмирању музичког васпитања у сарадњи са породицом, друштвеном средином и стручним усавршавањем

Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у:

- Изради годишњег програма из области музичког васпитања у складу са основама програма, специфичности средине и постојећим условима (аудиовизуелна средства, хармонски музички инструмент, орфов инструментаријум...)
- Израда планова, водећи рачуна о равномерној заступљености свих видова музичког васпитања у складу са узрастом, индивидуалном потребама и могућности деце
- Учествовање у изради годишњег програма рада стручног тима
- Израда сопственог програма рада.

2. Учествовање у стварању одговарајућих услова за извођење васпитно образовног рада

- Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у стварању повољних и подстицајних ситуација за интеракцију и комуникацију међу децом
- Сарадња са васпитачима и медицинским сестрама у конципирању садржаја музичког васпитања у односу на простор у ком се изводе (примереност, пре свега музичких игара, простору, тј. соби, ходнику, дворишту...)
- Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у уједначавању услова рада, као и опремању и осмишљавању просторија избором и набавком одговарајућих уређаја и инструмената, давање предлога за израду појединих музичких инструмената

3. Организовање васпитно-образовног рада

- Учествовање у изради распореда живота деце у предшколској установи са посебним акцентом на активности везане за музичко васпитање
- Сарадња са васпитачима и медицинским сестрама у планирању и реализацији наменског слушања и репродуковања музике
- Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у организовању и реализовању:
  - Музичког васпитања у свим облицима боравка деце у свим узрастним групама у предшколској установи
  - Културне и јавне делатности
  - Преснимавања, монтаже, нарезивања музичког материјала потребног за реализовање програма или других активности

4. Педагошки - инструктивни рад

- Остваривање свих видова музичког васпитања
- Пружање стручне помоћи на осавремењавању непосредног рада кроз инструктивни рад с васпитачима и медицинским сестрама
- Предлагање појединих садржаја и метода рада
- Реализовање музичких радионица и оформљавање дечјег хора на нивоу Предшколске установе
- Непосредни практичан рад са васпитачима и медицинским сестрама на проширивању њиховог знања из појединих области (употреба пратећег инструмента при певању, методски поступци при слушању музике, правилно дисање током певања...)

5. Праћење програма неге и васпитно-образовног рада

- Учествовање у изради годишњег извештаја васпитно-образовног рада (дела који се тиче музичког васпитања)
- Учествовање у изради годишњег извештаја предшколске установе
- Учествовање у истраживању у оквиру психолошко-педагошке службе у предшколској установи
- Прикупљање најбољих искустава педагошке праксе, организовање њиховог приказивања на стручним скуповима

6. Стручно усавршавање

- Пружање помоћи васпитачима и медицинским сестрама у припремању стручних тема или угледних активности за стручна већа, радне групе или родитељске састанке
- Упућивање васпитача и медицинских сестара на стручну литературу и пружање помоћи на њеној разради
- Укључивање у разноврсне облике стручног усавршавања које организују одговарајуће стручне институције, удружења и Министарство просвете
- Стално праћење и проучавање стручне литературе ради сопственог и професионалног усавршавања
- Одабирање тема из теорије и праксе предшколског музичког васпитања за стручна већа и активе медицинских сестара и васпитача

7. Документација

- Вођење библиотеке, набављање стручне литературе из области музичког васпитања и стално информисање васпитног особља о актуелностима из ове области
- Стварање, вођење и стално богаћење кабинета за музичко васпитање који поред стручне литературе треба да садржи и аудиовизуелна средства
- Постављање глобалног плана, разрада планова и вођење дневника.
- Пружање стручне помоћи васпитачима у стварању повољних подстицајних ситуација за интеракцију и комуникацију међу децом
- Сарадња са васпитачима и медицинским сестрама у опремању и осмишљавању просторија избором и набавком одређеног прибора и материјала за рад, као и естетско-функционално уређење објеката.

8.8 ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Доношењем Закона о друштвеној бризи о деци 1992. године, створен је законски основ за увођење социјалног рада у предшколске установе. У складу са тим, октобра 1994. године донет је Правилник о основама програма социјалног рада у предшколским установама ("Службени гласник РС" бр. 70/94). Овим Правилником су утврђени основни циљеви, принципи, садржаји и методе социјалног рада у предшколској установи.

Задаци социјалног рада, с тим и социјалног рада у предшколској установи су усмерени на остваривању циљева социјалног рада, уз поштовање принципа и коришћења метода професионалног социјалног рада, што представља укупан садржај социјалног рада у установама за децу, која се остварује на три нивоа:

1. рад на нивоу предшколске установе
2. рад на нивоу васпитне групе и
3. рад са појединцем.

Рад на нивоу предшколске установе

1. Учешће у припреми годишњег програма рада установе и у оквиру тога дефинисање програма социјалног рада ,
2. учешће у утврђивању потреба родитеља и деце са врстама и облицима рада и услуга,
3. ангажовање у сталном побољшању услова рада и стандарда деце, развијању спонзорства, донаторства и организовање различитих социјалних акција,
4. вршење промоција свих модела рада установе којима се задовољавају различите потребе породице и деце,
5. повезивање социјалне службе општине са предшколским установама и олакшавање деци и родитељима ефикасног добијања одговарајућих услуга из делокруга предшколске установе и установе социјалне заштите,
6. покретање активности уз уређење игралишта за децу и њеном окружењу,
7. учешће у активностима које доприносе социјализацији деце и њихових родитеља унутар установе и локалне заједнице у којој живе,
8. учешће у повезивању свих социјалних чињеница које могу утицати на развој деце,
9. непосредно обављање, развијање индивидуалног и групног саветодавног рада са родитељима поводом изразитих социјалних питања,
10. учешће у пријему деце (са посебним освртом на децу из непотпуних породица)
11. упућивање родитеља на прикупљање документације за остваривање права на партиципацију за уплате за боравак у предшколској установи,
12. упућивање родитеља на остваривање права за 3 дете у породици,
13. пружање стручне помоћи запосленима у Предшколској установи у остваривању права из области друштвене бриге о деци и социјалној заштити,
14. учешће у раду мултидисциплинарног тима Установе,
15. информисање породице о правима деце и родитеља у систему друштвене бриге о деци и социјалне заштите,
16. информисање породице о социјалним службама које се баве посебним врстама ометености деце.

Рад на нивоу васпитне групе

1. Упознавање и проучавање у сарадњи са васпитачима социјалних индикација које поспешује или осејећује напредовање васпитне групе,

2. праћење односа васпитне групе према новопримљеној деци и другим васпитним групама и предузимање одговарајућих мера, у сарадњи са васпитачима,
3. организовање по потреби другог рада са родитељима чија се деца налазе у истој васпитној групи,
4. обезбеђивање спонзорства за поједине васпитне групе и друго у зависности од потреба.

У раду са појединачним случајевима

1. Предлагање и преузимање одговарајућих облика заштите и услуга социјалног рада за поједину децу која живе у неповољним условима и пружање помоћи у остваривању одређених права у систему друштвене бриге о деци и систему социјалне заштите.
2. Утврђивање специфичних појединачних социјалних потреба деце и рад на њиховом решавању,
3. иницирање ангажовања центра за социјални рад у рад са појединим породицама које имају одређене проблеме,
4. рад са целом породицом и контакти и сарадња са другим стручним институцијама и хуманитарним организацијама на обезбеђивању помоћи (материјалне и нематеријалне припоре) деце погођеној неповољним приликама и др. у сарадњи са васпитачима и другим сарадницима у случајевима отежане адаптације деце на боравак у предшколској установи.

8.9. Програм рада социјалног радника

Програм рада социјалног радника реализоваће се на основу Закона кроз следеће подручје рада и то према следећем плану:

1. Планирање и програмирање:

- учешће у припреми годишњег програма рада Установе и у оквиру тога дефинисање програма социјалног рада
- учешће у утврђивању потреба родитеља и деце за врстама и облицима рада и услуга
- израда годишњег програма рада социјалног радника

2. Сарадња са васпитачима

- праћење васпитних група ради идентификације деце у стању социјалне потребе
- праћење адаптације деце у васпитним групама, праћење односа васпитне групе према ново примљеној деци
- анализа бројног стања деце по васпитним групама, објектима на нивоу Установе, обрада статистичких података, табела и извештаја
- организовање, по потреби групног рада са родитељима чија се деца налазе у истој васпитној групи у сарадњи са васпитачем
- обезбеђивање спонзорства за поједине васпитне групе и друго у зависности по потребе

3. Сарадња и саветодавни рад са родитељима:

- упућивање родитеља на прикупљање документације за остваривање права на партиципацију за уплате за боравак у предшколској установи

- предлагање и преузимање одговарајућих облика заштите и услуга социјалног рада за поједину децу која живе у неповољним условима и пружање помоћи у остваривању одређених права у систему друштвене бриге о деци и систему социјалне заштите

- рад са целом породицом и контакти и сарадња са стручним институцијама и хуманитарним организацијама на обезбеђивању помоћи (материјалне и нематеријалне природе)

- информисање породице о социјалним службама које се баве посебним врстама ометености деце тј. предлагање одговарајућих облика заштите

- рад у "Саветовалишту за родитеље"

4. Рад са стручним телима:

- учешће у раду стручног тима Установе

- обрада стручних тема из области социјалне заштите стручних органа

5. Рад са радницима предшколске установе:

- пружање стручне помоћи запосленима у предшколској установи у остваривању права из области друштвене бриге о деци и социјалне заштите

6. Сарадња са сродним институцијама:

- центар за социјални рад

- васпитно-образовним организацијама

- Општинском организацијом црвеног крста

- радним организацијама

- Скупштином општине

- Месним заједницама

7. Аналитичко - истраживачки рад:

- праћење и анализа социјалних услова и потреба деце

- израда информација и анализа о деци који су у стању социјалне потребе

8. Рад на стручном усавршавању:

- пратити стручну литературу и законске прописе

- учествовати на семинарим из области социјалног рада

- прати развој достигнућа из области социјалног рада и социјалне политике и других сродних наука

- учествовати у организованим облицима размене искустава и сарадње социјалних радника и других стручних радника у Предшколским установама, стручних радника у Предшколској установи

9. Вођење евиденције и документације

9.1. Програм рада логопеда

Програм специјалног третмана деце са поремећајима говора и гласа има циљ да им пружи корективно терапеутску помоћ.

1. превенција, отклањање и дијагностиковање деце са сметњама у говорном развоју

- детекција деце са говорним сметњама,
- утврђивање глобалног говорног статуса за децу средње, старије и најстарије групе,

- утврђивање пропратних сметњи психофизичког развоја уколико их дете испољава,

- учествовање у избору дидактичког материјала и других помоћних средстава која се користе у раду са децом.

2. Корективно терапеутски рад

- прикупљање и обрада података о детету и интерпретација података на почетку и на крају радне године,

- организовање терапија

- организовање непосредног корективно-терапеутског рада са децом

- праћење свих промена насталих током терапије и њихово евидентирање у картон

- организовање индивидуалног и групног рада на корекцији говора

- пружање непосредне помоћи васпитачима у смислу њиховог обучавања за корективни рад на блажим говорним сметњама

- обављање саветодавно-корективног рада са васпитачима

- обављање саветодавно-консултативног рада са родитељима.

3. Праћење развоја говора детета

- систематско праћење напредовања у говорној терапији током године.

4. Планирање и програмирање рада

- учествовање у изради програма стручне службе и израда индивидуалног програма рада

- сачињавање програма специјалног корективно-педагошког рада у области развоја говора са групом деце са истим сметњама или индивидуалним

- сачињавање плана и програма сарадње са родитељима

- учествовање у раду стручних органа (активи узрасних група и стручно веће).

5. Сарадња у стручном тиму

- обављање консултација са педагогом, психологом, дефектолозима других профила ради инетрдисциплинарног сагледавања проблема

- обављање консултација са здравственом службом (педијатром, стоматологом, оториноларингологом)

- обављање консултација са стручњацима истог профила

6. Сарадња са родитељима и друштвеном средином

- прикупљање анамнестичких података

- упућивање родитеља на рад са дететом код куће

- обављање повремене индивидуалне консултације

- одржавање предавања и укључивање родитеља у стручни тим

- сарађивање и консултовање са специјализованим здравственим службама.

7. Рад на стручном усавршавању

- праћење стручне литературе и преношење информација о достигнућима у свету и код нас

- организовање посета стручним предавањима и семинарима

- примењивање иновација у раду

- учествовање у раду логопедске секције

8. Вођење документације

- вођење протокола

- постављање глобалног програма рада, разрада планова и вођење реализације – дневника.

9.2. Програм рада организатора процеса рада

I. Делокруг рада:

1. Организација и координација рада вртића
2. Организација активности, одмора и рекреације деце у природи
3. Организација и координација еколошког уређења објеката
  - Планира, организује и прати реализацију радног времена вртића, распоред рада радника у оквиру њиховог радног времена;
  - обавештава сараднике о потребној замени за одсутног радника
  - израђује распоред коришћења одмора и израђује распоред рада Установе у оквиру зимске и летње организационе шеме рада и прати њихову реализацију;
  - врши дистрибуцију материјала, дописа и обавештења из делокруга свога рада
  - кординира рада у спровођењу годишњег или ванредног пописа инвентара Установе
  - прати функционално стање опреме и објеката и предлаже потребне иновације, интервенције и набавке,
  - учествује у организацији културних манифестација и осталих активности Установе.

II. Организује активности у природи, одмор и рекреација деце

- учествује у избору понуда
- формира васпитне групе
- организује систематске прегледе деце
- организује превоз деце
- организује једнодневне излете и екскурзије деце.

III. Учествоје у организацији еколошког уређења објеката

- организује уређење дворишта: оплемењивања површина, кошење траве, одржавање спортских реквизита и ограда дворишта;
- учествује у остваривању сарадње са организацијама, институцијама, институтима, друштвеном средином и породицом у очувању, заштити и унапређивању животне средине,
- прати прописе из делокруга свога рада,
- планира свој рад, води евиденцију и подноси извештај о свом раду,
- ради друге послове по налогу директора.

9.3. Програм рада референта за културне и друге манифестације

Организована сарадња са друштвеним и културним институцијама има значајно место у остваривању васпитно-образовног рада са децом, нарочито у богаћењу социјалног и сазнајног искуства у културној еманципацији њихове личности.

Програм рада референта за културне и друге манифестације обезбеђује континуитет акција за школску 2009 - 2010 годину и релиазоваће се кроз следећа подручја рада и према следећем плану:

Учесће у изради годишњег програма рада предшколске установе, и планирање културних и других активности и манифестација, и реализација задатака утврђених Програмом рада Установе и обавеза које из њега проситичу, а односе се на организацију и координирање рада на примени и спровођењу културних смотри, манифестација и активности деце предшколског узраста и то:

- Банатско пролеће
- Смотре музичко-драмског стваралаштва
- Саобраћајне смотре
- Читалачке значке и најуспешније илустрације
- Дана предшколаца - завршна приредба на отвореном
- Приредби поводом одређених датума или празника
- Радионица за подстицање стваралаштва деце (драмске, музичке, ликовне, спортске, еколошке);
- Организација Фестивала музичко – драмског стваралаштва, који је своје почетке имао 2000 године под именом „Ђурђевдански фестивал“, а одржао би се после Смотре музичко – драмског стваралаштва ПУ, у мају месецу, и обухватио би предшколске установе из округа и шире;
- Завршна годишња изложба Ликовних радова

Организовање учешћа Установе у манифестацијама на нивоу града:

- Трка за срећније детињство
- карневал цвећа
- новогодишње кићење града
- дочекајмо пролеће

Организовање учешћа Установе у манифестацијама од ширег значаја:

- Дечја недеља
- републичке смотре дечјег стваралаштва
- Фестивал драмског стваралаштва у Смедереву
- Фестивал музичког стваралаштва у Смедереву
- Фестивал модерног и традиционалног плеса у Пожаревцу

- ЛУТКЕФ - луткарски едукативни фестивал који се одржава у Суботици или Београду.

Сарадња са друштвеним и културним институцијама:

- Библиотека
- Завичајни музеј
- Позориште лутака
- Галерија ликовних уметности
- Културни центар
- културни споменици
- месне заједнице
- Музичка школа
- основна школа
- радне организације
- сарадња са медијима (телевизија, радио, новине).

ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ПОЗОРИШНИХ ПРЕДСТАВА У ВРТИЋИМА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ЗА ШК. 2009/10.

У оквиру културних дешавања у Предшколској установи планиране су позоришне представе, које ће деца гледати у својим вртићима и у позоришту „Тоша Јовановић“.

Стручни тим је имао прилику да гледа 13 пилот представа. При избору испоштовани су критеријуми који подразумевају да свака представа има едукативни, забавно-рекреативни карактер, да је прилагођена узрасту, да буду радост и

оптимистично расположење код деце, да дете стваралачки и активно учествује у представи, и на тај начин открива себе и свет који га окружује.

МЕСЕЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЗИВ ПРЕДСТАВЕ	ПОЗОРИШНА ТРУПА	ЦЕНА
Септембар	<i>"Црвенкапа"</i>	<i>Позориште из кофера Нови Сад</i>	
Октобар	<i>Премијера</i>	<i>Народно позориште "Т. Јовановић"Зр.</i>	
Новембар	<i>„Краљ мајмун“</i>	<i>Арс – лонга, Београд</i>	
Децембар	<i>Новогодишња представа</i>		
Јануар			
Фебруар	<i>„Пут око света“</i>	<i>„Пепино“ Ниш</i>	
Март	<i>Премијера</i>	<i>Народно позориште "Т. Јовановић"Зр.</i>	
Април			
Мај	<i>„Петар Пан“</i>	<i>Уна-Сербико, Београд</i>	

Цена позоришних представа за ову школску годину биће 100,00 динара по детету.

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ДЕЧЈЕ НЕДЕЉЕ ЗА ШК. 2009/10.

Програм активности за време Дечје недеље садржи активности трајног карактера, чији се резултати оцењују у том времену, активности које мотивишу и подстичу на остваривање дечјих права и побољшавање њиховог положаја.

Програм облежавања Дечје недеље одвијаће се на три нивоа: на нивоу Предшколске установе, на нивоу Општине и на нивоу Републике.

Предлог активности Дечје недеље:

- најави недеље свеопште солидарности, промовисање предстојећих акција, иницирање да се деца обезбеде привремено, или повремено, - институције, паркови, игралишта, музеји, позоришта, тргови ...
- улепшавање простора вртића;
- традиционалне дечје игре, дечје игре без граница, спотска такмичења на нивоу вртића и шире;

- отворени простори вртића за најразноврсније креативно дружење деце и вршњака из других средина, деце и одраслих...
- јавна и масовна афирмација права детета на игру, као и афирмација дејег стваралаштва у различитим жанровима,
  - Мале ликовне колоније
  - Олимпијско двориште
  - подстицање и развијање солидарности међу децом,
  - деји вашари, продаја и размена дејих рукотворина,
  - органоновање креативних гостовања, квизова, изложби, посете позориштима, музејима, биоскопима, сисрети са песницима, глумцима, излети...
  - смотре дејег стваралаштва из најразличитијих области: фолклор, плес, драмске активности, карневали, маскенбали, ликовне активности,
  - трибине за родитеље које имају за циљ већу међусобну сарадњу институције и родитеља у остваривању дејих права - Буквар дејих права.

Деја права и потребе, деје игре и стваралаштво чине основу планирања и реализације утврђених задатака Деје недеље која неће бити само акција која ће трајати у једној недељи, већ окидач за низ корака који ће се предузимати у циљу побољшања дејег живљења, унапређивања положаја деце и стварања шанси за оптималан развојни детета.

ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ РУКОВОДЕЊИХ ОРГАНА, ОРГАНА УПРАВЉАЊА И ДРУГИХ ОРГАНА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

- **Управни одбор**
- **Директор и помоћник**
- **Секретар**
- **Други органи утврђени Законом и статутом школе (савет родитеља)**

9.4. Програм рада директора

Задаци директора прописани су одредбама Закона о раду “Службени гласник РС” број 24/05,61/05, Закона о основама система образовања и васпитања „Служ.гласник РС“ број 62/03,64/03,58/04,62/04,79/05,101/05 и другим одговарајућим прописимаа разрађени су Статутом, Правилником о систематизацији послова и радних задатака и другим актима Установе.

План рада директора обухвата:

1. Педагошко-инструктивни
2. Организационо-материјална питања
3. Нормативну делатност
4. Активност стручним и управним органима Установе
5. Организације правилног вођења педагошке документације и документације Установе
6. Планирање и евиденција рада радника и пословања Установе
7. Сарадња са органима управљања, организацијама и друштвеном средином.

Из целокупног програма рада посебан акценат биће стављен на:

- организацију и реализацију Програма васпитно-образовног рада
- увођење и праћење посебних програма
- стручно усавршавање васпитача и сарадника у васпитно-образовном раду
- праћење реализације посебних васпитних задатака

- праћење примене мера за унапређивање и иновирање процеса у васпитно-образовном раду
- увид у ажурност и квалитет вођења педагошке документације
- рад у стручним органима Установе
- вођење укупне пословне политике Установе и прилагођавање мера за њено ефикасније спровођење
- организовање и усклађивање свих процеса рада
- припрема и учешће у раду органа управљања
- сарадња са стручним и образовним институцијама и институцијама локалне самоуправе.

9.5. Програм рада помоћника директора

Помоћник директора ће на основу законских обавеза и дужности, радити на следећим пословима и задацима:

- организација васпитно-образовног рада на основу Програма васпитно-образовног рада,
- сарадња и рад у психолошко-педагошкој служби Установе,
- присуствовање и реализација задатака, одлука стручних органа и органа управе,
- организација рада вртића - брига о економичној, квалитетној али штедљивој набавци хране, брига око хигијенских услова у свим објектима и сл.
- вођење евиденције (реновирање, поправке) у сарадњи са директором,
- у зависности од финансијског пословања Установе, опремање вртића неопходним средствима за рад,
- учествовање у кадровској политици,
- вођење рачуна о позитивном и успешном финансијском пословању Установе у сарадњи са директором.

ПРОГРАМ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

У В О Д

1. Полазне основе програма

Полазну основу овог документа чини Закон о друштвеној бризи о деци који регулише делатност Предшколске установе а самим и сегмент превентивне здравствене заштите. Правилник о превентивној здравственој заштити и стручној спреми здравствених радника у Предшколској установи и упутства за спровођење превентивне здравствене заштите у предшколским установама.

Основе програма превентивно-здравствене заштите деце у предшколским установама обухватајући следеће задатке:

1. Формирање навика које воде очувању здравља деце и едукацију родитеља у вези личне хигијене и заштите животне средине,
2. Дневну контролу здравственог стања детета (узимање основних података од родитеља, општи изглед детета, преглед коже и видљивих слузокожа, преглед на вашљивост косе и одевног рубља, мерење телесне температуре по потреби, издвајање болесне деце, обавештавање родитеља, позивање надлежног педијатра др)
3. Периодичну контролу раста и развоја, понашање детета за време храњења, игре, неге и одмора и др.

4. Дневну контролу општих хемијско-епидемиолошких услова у Установи (одржавање чистоће, температуре, влажности и проветрености, хигијена посуђа и инвентара, хигијена санитарног чвора).

5. Лекарска контрола хигијенско-епидемиолошких услова и општег здравственог стања деце најмање 1 месечно, који спроводи лекар Дома здравља.

2. Кадровски услови рада

Програм превентивно-здравствене заштите реализоваће медицинске сестре васпитачи на јаслицама, медицинске сестре - сарадници у васпитно-образовном раду, и лекари - педијатри из Дечјег диспанзера.

3. Стручно усавршавање здравствених радника

У циљу обнављања и стицања нових знања и вештине запосленим радницима у предшколској установи обезбеђује се стручно усавршавање на дечјем одељењу у надлежној општој болници „Ђорђе Јоановић“ у трајању од 5 дана годишње, као и учешћем на стручним састанцима које организује савез здравствених радника најмање једном у 3 године. У оквиру установе организоваће се стручне теме и предавања уз сарадњу са лекаром - педијатром Дечјег диспанзера. У месецу септембру родитељи ће бити упознати са Конвенцијом о правима детета, Чл. 24. којим држава потписница гарантује највише стандарде здравља и здравствене заштите детета. Сходно томе родитељима ће бити презентовано у којим случајевима дете може боравити у вртићу, а да му своје наведено право не буде ускраћено. Које болести захтевају изолацију детета, и немогућност боравка у колективу. Током школске године реализоваће се и следеће теме:

- акутне респиративне болести
- клицоноштво,
- инфективне болести у вртићу,
- вашљивост,
- акутне вирусне респираторне инфекције у деце предшколског узраста,
- хигијена и здравље,
- заразне болести у колективу,
- исхрана малог детета у зимским месецима,
- исхрана болесног и здравог детета,
- климатско лечење деце, узраста од 3 - 6 година,
- летовање и климатски утицај на развој детета.

4. Вођење медицинске документације и еволуације

У предшколској установи води се здравствени картон - здравствени лист детета и књига евиденције. У књигу евиденције уносе се подаци о броју присутне деце, дневне активности медицинске сестре и контрола здравственог стања детета. Запажања и примедбе са дневном, месечном и годишњом контролом хигијенско-епидемиолошких услова. Пријем детета у предшколску установу врши се на основу упута лекара педијатара из Дома здравља и чува се здравственом картону здравственом листу детета.

5. Хигијенско уређење објекта

О надлежностима медицинских сестара у спровођењу хигијенских захтева, односи се посебно у домену личне хигијене деце, као и хигијене простора и опреме објекта. Конкретизација наведеног односила би се на, редовно прање и пресвлачење дечје постељине (2 пута месечно), дезинфекцију играчака и намештаја (једном месечно), дезинфекција кухињског посуђа.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Установа остварује све облике сарадње са родитељима, организацијама и институцијама од значаја (културне, здравствене, социјалне, привредне, управне и друге)

Сарадња са школом

Основни захтев за успешну сарадњу је да она мора бити обострана и двосмерна, с циљем успостављања континуитета у институционалном васпитању и образовању; могућности за сарадњу су разноврсне и зависе од конкретних услова на терену, а програм сарадње заснива се на следећим активностима:

- заједнички састанци васпитача и учитеља (обостране информације о плановима и програмима на оба ступња васпитања и образовања),
- присуствовање усмереним активностима и школским часовима
- заједничко учешће у прославама,
- заједничке радне активности,
- учешће на родитељским састанцима,
- посета предшколске деце школи,
- заједничке активности свечаног и манифестационог карактера.

Да би сарадња била у што бољем развоју програмских циљева, васпитачи је у обавези да одговорно приступи планирању, припреми и реализацији свих облика сарадње.

Сарадња са друштвеном средином

Добро постављена и организована сарадња остварује се кроз разне облике друштвеног и културног деловања.

Значајно место у остваривању васпитно-образовног рада са децом, посебно у богаћењу његовог социјалног и сазнајног искуства, културној еманципацији личности, има сарадња са друштвеним и културним институцијама.

- библиотека, завичајни музеј, позориште лутака, галерије ликовних уметности, спомен обележја, културни споменици итд.

Сарадња са месном заједницом има посебну улогу у развоју и унапређивању друштвеног васпитања предшколске деце и у стварању одговарајућих услова за ову делатност.

КАДРОВСКИ УСЛОВИ

Р. Бр.	Презиме и име	Степен и врста стручне спреме	Назив радног места
1	Мирковић Анђелка	VI	Директор
2	Маљковић Јованка	VI	Васпитач
3	Бабић Бјелић Олгица	VII	Психолог
4	Лудошки Слободан	VII	Референт за орг. Процеса рада
5	Стајић Биљана	VI	Координатор за екологију
6	Манојловић Оливера	VII	Педагог

7	Чивић-Лапатат Мерима	VII	Педагог
8	Јелић Весна	VII	Педагог
9	Терзић Љиљана	VI	Шеф рачуноводства
10	Тот Сакал Габриела	VII	Секретар- дипл.правник
11	Шујица Маја	VII	Стручни сарадник за физичко васпитање
12	Лудошки Наташа	VII	Референт за план и анализу
13	Рајачић Нино	VII	Стручни сарадник за музичко вспитање
14	Паригрос Габријела	VII	Стручни сарадник за ликовно васпитање
15	Ђурагић Гордана	VII	Дефектолог
16	Иваница Золтан	IV	Домар
17	Кнежевић Бисерка	VI	Васпитач
18	Дамјанац Верица	VI	Васпитач
19	Лазар Декањ Верона	VI	Васпитач
20	Угарковић Олга	VI	Васпитач
21	Челар Петрић Анђелија	VI	Васпитач
22	Радованчев Љиљана	VI	Васпитач
23	Гачић Винка	VI	Васпитач
24	Мичкеи Гизела	VI	Васпитач
25	Симеуновић Снежана	VI	Васпитач
26	Торбица Златинка	VI	Васпитач
27	Аћимов Славица	VI	Васпитач
28	Мијатов Јелена	VI	Васпитач
29	Гаврилов Клара	VI	Васпитач
30	Месарош Валерија	VI	Васпитач
31	Пајић Милоранка	VI	Васпитач
32	Панић Снежана	VI	Васпитач
33	Миолски Александра	VI	Васпитач
34	Цигулов Мирјана	VI	Васпитач
35	Јозо Весна	VI	Васпитач
36	Бањац Биљана	VI	Васпитач
37	Милић Николић Љиљана	VI	Васпитач
38	Гудељ Љиљана	VI	Васпитач
39	Бицок Мангала	VI	Васпитач
40	Грујин Даница	VI	Васпитач
41	Мирков Милица	VI	Васпитач
42	Папди Марија	VI	Васпитач
43	Андријин Брњош Смиљка	VI	Васпитач
44	Лазаревски Јадранка	VI	Васпитач
45	Папић Јелена	VI	Васпитач
46	Годеч Душанка	VI	Васпитач

47	Хасанбеговић Душанка	VI	Васпитач
48	Панћин Манчић Славица	VI	Васпитач
49	Шаргин Оливера	VI	Васпитач
50	Коврлија Станка	VI	Референт културних активности
51	Аврамов Смиљка	VI	Васпитач
52	Опријан Весна	VI	Васпитач
53	Јашин Марија	VI	Васпитач
54	Миланов Радослава	VI	Васпитач
55	Павлов Биљана	VI	Васпитач
56	Радаковић Златинка	VI	Васпитач
57	Васов Виолета	VI	Васпитач
58	Мркајић Споменка	VI	Социјални радник
59	Билбија Биљана	VI	Васпитач
60	Цвијановић Жељко	VI	Администратор система
61	Милинић Марија	VI	Васпитач
62	Секулић Веселинка	VI	Васпитач
63	Ђуричин Едита	VI	Васпитач
64	Булатовић Светлана	VI	Васпитач
65	Сандић Биљана	VI	Васпитач
66	Аготеску Слободанка	VI	Васпитач
67	Костић Љиљана	VI	Васпитач
68	Момиров Јелица	IV	Дактилограф
69	Глумичић Марија	VI	Васпитач
70	Сударски Весна	VI	Васпитач
71	Дунђерски Зорица	VI	Референт општинских послова
72	Ситаш Магдолна	VI	Васпитач
73	Блесић Смиља	VI	Васпитач
74	Крстић Верица	VI	Васпитач
75	Петковић Николета	VI	Васпитач
76	Крижик Златица	VI	Васпитач
77	Липтак Вера	VI	Васпитач
78	Ереш Горица	VI	Васпитач
79	Дедић Славица	VI	Нутрициониста
80	Живковић Каталин	VI	Васпитач
81	Обрадовић Биљана	VI	Васпитач
82	Самарџић Ташин Сања	VI	Васпитач
83	Малешевић Паунов Сузана	VI	Васпитач
84	Вулић Мирјана	VI	Васпитач
85	Габоров Данијела	VI	Васпитач
86	Бркић Наталија	VI	Васпитач
87	Миланков Сања	VI	Васпитач
88	Вукоје Гордана	VI	Васпитач
89	Бераров Надежда	VI	Васпитач
90	Јовановић Снежана	VI	Васпитач
91	Петровић Весна	VI	Васпитач
92	Симоновић Зоран	VI	Референт техничке службе

93	Прокић Анамарија	VI	Васпитач
94	Баранац Гордана	VI	Васпитач
95	Стефановић Љилјана	VI	Васпитач
96	Попов Билјана	VI	Васпитач
97	Драгаш Емилија	VI	Васпитач
98	Сантовац Стевановић Тамара	VI	Васпитач
99	Мргић Грујић Сања	VI	Васпитач
100	Ђурашевић Снежана	VI	Васпитач
101	Падејски Танкосић Александра	VI	Васпитач
102	Стајић Весна	VI	Васпитач
103	Козловачки Соња	VI	Васпитач
104	Немчев Душанка	VI	Васпитач
105	Петраш Нада	VI	Васпитач
106	Вуковић Сања	VI	Васпитач
107	Бодо Потурица Марија	VI	Васпитач
108	Тадић Зденка	VI	Васпитач
109	Новаковић Данијела	VI	Васпитач
110	Касап Тања	VI	Васпитач
111	Влајков Тихана	VI	Васпитач
112	Пецарски Драгана	VI	Васпитач
113	Ружин Данијела	VI	Васпитач
114	Попов Светлана	VI	Васпитач
115	Ружић Јасмина	VI	Васпитач
116	Ненин Моника	VI	Васпитач
117	Манигодић Соња	VI	Васпитач
118	Диче Данијела	VI	Васпитач
119	Брусин Драгана	VI	Васпитач
120	Танасијевић Данијела	VI	Васпитач
121	Богнар Ержебет	VI	Васпитач
122	Кеврешан Кокот Лидија	VI	Васпитач
123	Павлов Драгана	VI	Васпитач
124	Ковач Валерија	VI	Васпитач
125	Медаревић Тихана	VI	Васпитач
126	Јованић Татјана	VI	Васпитач
127	Ђукић Даниела	VI	Васпитач
128	Равић Сенка	VI	Васпитач
129	Голић Олгица	VI	Васпитач
130	Рудић Јелена	VI	Васпитач
131	Живковић Бранислава	VI	Васпитач
132	Голијанин Драгана	VI	Васпитач
133	Мушицки Тамара	VI	Васпитач
134	Јаношев Бранка	VI	Васпитач
135	Кипровски Драгојевић Душанка	VI	Васпитач
136	Ђермановић Мирјана	VI	Васпитач
137	Курунци Валерија	VI	Васпитач
138	Левајић Светлана	VI	Васпитач
139	Грнча Зорица	VI	Васпитач
140	Радић Јовица	VI	Књиговођа аналитичар
141	Благојевић Драгана	VI	Васпитач

143	Бакић Марија	VI	Васпитач
144	Коларов Маја	VI	Васпитач
145	Шијаковић Радојка	VI	Васпитач
146	Ћурчић Ивана	VI	Васпитач
147	Симиџија Светлана	VI	Васпитач
148	Биџок Силвија	VI	Васпитач
149	Латиновић Оливера	VI	Васпитач
150	Грујин Сања	VI	Васпитач
151	Вујин Наташа	VI	Васпитач
152	Перин Бојана	VI	Васпитач
153	Ћурчија Мира	IV	Медицинска сестра -васпитач
154	Голић Мирослав	VI	Васпитач
155	Баждар Драгана	VI	Васпитач
156	Ристоски Кристина	VI	Васпитач
157	Видовић Данијела	VI	Васпитач
158	Луковић Славица	IV	Медицинска сестра -васпитач
159	Стефановић Снежана	VI	Васпитач
160	Ненадић Смиљка	VI	Васпитач
161	Лакатуш Хорват Беата	VI	Васпитач
162	Мркајић Дрина	VI	Васпитач
163	Игњатов Соња	VI	Васпитач
164	Влаховић Ангелина	VI	Васпитач
165	Јованов Анкица	VI	Васпитач
166	Дукић Веселинка	IV	Медицинска сестра -васпитач
167	Тодић Марија	VI	Васпитач
168	Костадинов Неда	VI	Васпитач
169	Мирковић Јасмина	VI	Васпитач
170	Поничанова Зуска	IV	Медицинска сестра –васпитач
171	Рољић Гордана	IV	Медицинска сестра –васпитач
172	Вучковић Љиљана	IV	Медицинска сестра –васпитач
173	Ковачевић Марина	VI	Васпитач
174	Будимир Свјетлана	VI	Васпитач
175	Котур Босиљка	IV	Сарадник у васпито-образовном раду
176	Михајловић Зорка	IV	Медицинска сестра –васпитач

177	Брстина Смиљка	IV	Медицинска сестра –васпитач
178	Цветић Јелица	IV	Медицинска сестра –васпитач
179	Милев Снежана	IV	Медицинска сестра –васпитач
180	Блажић Снежана	IV	Сарадник у васпитно-образовном раду
181	Зарић Драгица	IV	Сарадник у васпитно-образовном раду
182	Бартоле Радинка	IV	Сарадник у васпитно-образовном раду
183	Мишкељин Вања	IV	Медицинска сестра –васпитач
184	Тамаши Милана	IV	Медицинска сестра –васпитач
185	Недељков Јованка	IV	Медицинска сестра –васпитач
186	Дракулић Биљана	IV	Медицинска сестра –васпитач
187	Пушоња Бранка	VI	Васпитач
188	Лазаров Ивана	IV	Медицинска сестра –васпитач
189	Јованов Ивона	IV	Медицинска сестра –васпитач
190	Басарић Љиљана	IV	Медицинска сестра –васпитач
191	Пешић Дијана	IV	Медицинска сестра –васпитач
192	Ружин Златина	VI	Васпитач
193	Јаворина Анђа	IV	Медицинска сестра –васпитач
194	Контић Жељка	VI	Васпитач

195	Мајкић Соња	IV	Медицинска сестра –васпитач
196	Сурла Анка	IV	Медицинска сестра –васпитач
197	Егри Енике	VI	Васпитач
198	Жегарац Недељко	IV	Економ
199	Радишић Радован	IV	Финансијски Књигвођа
200	Рис Вероника	VI	Васпитач
201	Вучетић Невенка	IV	Књиговођа добављача
202	Танасковић Душица	IV	Дактилограф администратор
203	Јанковић Горан	IV	Главни кувар
204	Лаушевић Гордана	IV	Сарадник у васп.-образовном раду
205	Нинков Пап Ерика	VI	Васпитач
206	Мокањ Јасмина	IV	Административни радник дактилограф
207	Робал Војислава	VI	Васпитач
208	Татић Милан	IV	Магационер
209	Перић Радослава	IV	Креатор дидактичког материјала
210	Божич Биљана	IV	Сарадник у васп.-образовном раду
211	Станков Весна	VI	Васпитач
212	Ћирић Биљана	VI	Васпитач
213	Чолаковић Милија	III	Молер
214	Ружић Марко	IV	Кувар
215	Попов Радослав	III	Домар
216	Николин Офелија	IV	Васпитач
217	Пењин Александра	VI	Васпитач
218	Ковач Ђерђ	IV	Електричар
219	Суботички Миленко	III	Домар
220	Варга Јудита	IV	Сарадник у васп.-образовном раду
221	Орловић Биљана	IV	Сарадник у васп.-образовном раду
222	Топић Споменка	IV	Сарадник у васп.-образовном раду
223	Кирти Нора	IV	Медицинска сестра на превентиви
224	Трифунјагић Наташа	VI	Васпитач
225	Кусмук Соња	IV	Сарадик у васп.-

			образовном раду
226	Адамов Милован	III	Водоинсталатер
227	Миливојевић Предраг	III	Домар
228	Милошевић Валентина	IV	Сарадник у васп.-образовном раду
229	Телеки Ласло	III	Домар
230	Јованов Милева	IV	Медицинска сестра васпитач
231	Патић Маја	IV	Медицинска сестра на превентиви
232	Станојев Маја	VI	Васпитач
233	Лисулов Драгана	IV	Медицинска сестра на превентиви
234	Пролић Маја	VI	Васпитач
235	Пећанац Мариина	VI	Васпитач
236	Суботин Мануела	VI	Васпитач
237	Кецић Војислав	III	Домар
238	Попов Ангелина	VI	Васпитач
238	Вујасин Јасмина	IV	Сарадник у васп.-образовном раду
239	Тодоровић Горан	III	Домар
240	Марков Перица	III	Домар
241	Ољача Горан	III	Домар
242	Попов Крста	III	Домар
243	Димитријевић Ратко	III	Домар
244	Омаљев Саша	IV	Возач
245	Јухас Атила	III	Домар
246	Живков Бобан	IV	Возач
247	Мајкић Бранислав	III	Домар
248	Тинтор Зорислав	III	Помоћни радник у кухињи
249	Павловић Анђелија	II	Помоћни радник у централној кухињи
250	Ивковић Софија	II	Помоћни радник у централној кухињи
251	Мојсин Ана	II	Помоћни радник у приручној кухињи

252	Тапаи Јанош	IV	Економ
253	Хорват Славица	III	Посластичар
254	Ступар Радмила	НСС	Помоћни радник
255	Паскулов Иванка	II	Помоћни радник у приручној кухињи
256	Вукосављевић Нада	II	Помоћни радник у приручној кухињи
257	Клеут Мирослава	II	Помоћни радник у приручној кухињи
258	Гагић Снежана	II	Помоћни радник у централној кухињи
259	Лончарски Јадранка	II	Помоћни радник у приручној кухињи
260	Јухас Гизела	II	Помоћни радник у приручној кухињи
261	Маринач Милена	II	Помоћни радник у приручној кухињи
262	Милекић Гордана	III	Посластичар
263	Хартиг Мора Розалија	II	Помоћни радник у приручној кухињи
264	Рајак Славица	II	Помоћни радник у приручној кухињи
265	Дехељан Зорица	VI	Васпитач
266	Микалачки Душица	НСС	Помоћни радник у приручној кухињи

267	Докић Турински Биљана	II	Помоћни радник у приручној кухињи
268	Ановић Елизабета	II	Помоћни радник у приручној кухињи
269	Суботин Љиљана	II	Помоћни радник у приручној кухињи
270	Оџић Слободанка	НСС	Помоћни радник
271	Јелић Мариника	II	Помоћни радник у централној кухињи
272	Ковач Љубица	НСС	Помоћни радник
273	Рајић Цвета	НСС	Помоћни радник
274	Дракулић Славица	НСС	Куир-спремачи.
275	Ђукић Олга	НСС	Помоћни радник
276	Попов Аранка	НСС	Помоћни радник
277	Стојановић Анђа	II	Помоћни радник у приручној кухињи
278	Вуков Надица	VI	Васпитач
279	Арсић Љубица	НСС	Помоћни радник
280	Бенак Олгица	НСС	Помоћни радник
281	Сабо Розалија	НСС	Помоћни радник
282	Шари Верица	НСС	Помоћни радник
283	Суботић Софија	НСС	Помоћни радник
284	Гилезан Сузана	II	Помоћни радник у приручној кухињи
285	Пиварски Весна	НСС	Помоћни радник у приручној кухињи

286	Милошевић Драгица	НСС	Помоћни радник
287	Бошков Ружица	НСС	Помоћни радник
288	Стојков Јадранка	II	Помоћни радник у приручној кухињи
289	Милошевић Јасминка	НСС	Помоћни радник у приручној кухињи
290	Радин Весна	НСС	Помоћни радник
291	Оберкнежев Љубица	НСС	Помоћни радник
292	Патић Биљана	НСС	Помоћни радник
293	Грубачки Виолета	НСС	Помоћни радник
294	Вуков Ана	НСС	Помоћни радник
295	Мајкић Ерика	НСС	Помоћни радник у приручној кухињи
296	Бајго Наташа	НСС	Помоћни радник
297	Плећаш Босилка	НСС	Помоћни радник
298	Тошић Вера	НСС	Помоћни радник у приручној кухињи
299	Нађ Александра	НСС	Помоћни радник
300	Пожар Марија	НСС	Помоћни радник
301	Ћурић Милена	НСС	Помоћни радник
302	Протић Александра	НСС	Помоћни радник
303	Мендрегиш Ћукило Јадранка	НСС	Помоћни радник
304	Проданов Софија	НСС	Помоћни радник
305	Пинћер Марта	НСС	Помоћни радник
306	Димитријевска Љиљана	НСС	Помоћни радник
307	Будимир Мирјана	НСС	Помоћни радник
308	Срдић Марика	НСС	Помоћни радник
309	Маринков Тања	НСС	Помоћни радник

310	Тошић Нада	НСС	Помоћни радник
311	Којић Гордана	НСС	Помоћни радник
312	Чабак Кети	НСС	Помоћни радник
313	Влаховић Биљана	НСС	Помоћни радник
314	Живанов Лидија	НСС	Помоћни радник
315	Јанковић Анка	НСС	Помоћни радник
316	Иванишевић Слађана	VI	Васпитач
317	Симић Мира	НСС	Помоћни радник
318	Падров Данијела	VI	Васпитач
319	Рајић Сања	НСС	Помоћни радник
320	Чобовић Весна	НСС	Помоћни радник
321	Берберски Слађана	НСС	Помоћни радник
322	Рајчин Добрила	НСС	Помоћни радник
323	Стефановић Богољуб	IV	Лице за вођење послова заштите од пожара
324	Еремић Драгана	IV	Обрачунски службеник
325	Чортан Марија	VI	Васпитач
326	Радовић Бранислава	VI	Васпитач
327	Војновић Јасмина	VI	Васпитач
328	Јухас Бригита	VI	Васпитач
329	Сарвак Цецилиа	IV	Сарадник у васпитно образовном раду
330	Филиповић Наташа	VI	Васпитач
331	Зељковић Милана	IV	Медицинска сестра васпитач
332	Пекија Слађана	VI	Васпитач
333	Будимир Јасна	VI	Васпитач
334	Билбија Биљана	VI	Васпитач
335	Шебез Марица	VI	Васпитач

336	Јовановић Ивана	VI	Васпитач
337	Благојевић Бранка	VI	Васпитач
338	Попов Нинослава	III	Помоћни радник у кухињи
339	Миливојевић Марија	IV	Медицинска сестра васпитач
340	Сукнарев Надица	VI	Васпитач
341	Шаргин Дејан	III	Пекар
342	Парауснић Мерц	IV	Помоћни радник у кухињи

	Профил стручности	Бр. Извршиоца
1.	Директор	1
2.	Помоћник директора	1
3.	Секретар Установе - дипломирани правник	1
4.	Педагог	3
5.	Психолог	1
6.	Стручни сарадник за физичко васпитање	1
7.	Стручни сарадник за музичко васпитање	1
8.	Стручни сарадник за ликовно васпитање	1
9.	Социјални радник	1
10.	Дијететичар	1
11.	Лекар	
12.	Медицинске сестре за прев. здра. заштиту	3
13.	Дефектолог	1
14.	Васпитачи	176
15.	Медицинске сестре васпитачи	16
16.	Служба рачуноводства	6
17.	Сарадници у васпитно - образовном раду	13
18.	Координатор еколошких активности	1
19.	Организатор процеса рада у вртићима	1
20.	Радионица	2

21.	Административно-правни послови	5
22.	Референт за културне и друге манифестације	1
23.	Магацинска служба	3
24.	Припрема хране	14
25.	Помоћни радници у приручној кухињи	37
26.	Технички послови	4
27.	Референт техничке службе	1
28.	Администратор система	1
29.	Домари	13
30.	Помоћни радници	37

РАСПОРЕД 40- ЧАСОВНЕ НЕДЕЉЕ СВИХ ЗАПОСЛЕНИХ

медицинска сестра на превентиви:

- Превентивно- здравствени рад (непосредан рад) _____ 40 сати
- Припрема и планирање _____ сати
- Вођење педагошке документације _____ сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ сати
- Лично стручно усавршавање _____ сати
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ сати
- Сарадња са родитељима _____ сати
- Сарадња са локалном заједницом _____ сати
- Културне и јавне делатности _____ сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ сати
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ сати
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ сати
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса исхода и њихово вредновање _____ сати

медицинска сестра -васпитач

- Педагошка норма (непосредан рад) _____ 30 сати
- Припрема и планирање и вођење педагошке документације _____ 3 сат
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у активу медицинских сестара _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ сати
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ сати
- Сарадња са родитељима _____ 1 сат

- Сарадња са локалном заједницом _____ сати
- Културне и јавне делатности _____ сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ сати
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ сати
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса исхода и њихово вредновање _____ сати

референт културних и других манифестација Установе

- Културна делатност _____ 25 сата
- Припрема и планирање часописа Предшколске установе _____ 5 сати
- Вођење документације _____ 0,5 сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ сати
- Сарадња са локалном заједницом _____ 1 сат
- Културне и јавне делатности _____ сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ сати
- Саветодавни рад са васпитачима _____ 2 сата
- Саветодавни рад са запосленима _____ 1 сат
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и њихово вредновање _____ 1 сат

координатор еколошких активности

- Еколошке активности _____ 25 сати
- Припрема и планирање часописа Предшколске установе _____ сати
- Вођење документације _____ 0,5 сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ сати
- Сарадња са локалном заједницом _____ 2 сата
- Културне и јавне делатности _____ сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ сати
- Саветодавни рад са васпитачима _____ 5 сати
- Саветодавни рад са запосленима _____ 3 сата
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати

- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и њихово вредновање _____ 1 сат

васпитач

- Педагошка норма (непосредан рад) _____ 30 сати
- Припрема и планирање _____ 3 сат
- Вођење педагошке документације _____ 1 сат
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ сати
- Сарадња са родитељима _____ 1 сат
- Сарадња са локалном заједницом _____ 0,5 сати
- Културне и јавне делатности _____ 0,5 сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ 1 сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ сати
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ сати
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса исхода и њихово вредновање _____ 0,5 сати

организатор процеса рада у вртићима

- Педагошка организација процеса рада у вртићима _____ 32 сата
- Припрема и планирање _____ 2 сата
- Вођење педагошке документације _____ 1 сат
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ сати
- Сарадња са родитељима _____ сати
- Сарадња са локалном заједницом _____ 1 сат
- Културне и јавне делатности _____ 1 сат
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ сати
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ сати
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 1 сат
- Сарадња са специјализованим установама _____ сати
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и њихово вредновање _____ сати

стручни сарадник - педагог

- Педагошка норма (непосредан рад) _____ 25 сати
- Припрема и планирање _____ 2 сата
- Вођење педагошке документације _____ 0,5 сати

- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ 1 сат
- Сарадња са локалном заједницом _____ 0,5 сати
- Културне и јавне делатности _____ 0,5 сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ 2 сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ 1 сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ 2 сата
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и њихово вредновање _____ 1 сат

стручни сарадник - психолог

- Педагошка норма (непосредан рад са децом) _____ 25 сати
- Припрема и планирање _____ 2 сата
- Вођење педагошке документације _____ 0,5 сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ 1 сат
- Сарадња са локалном заједницом _____ 0,5 сати
- Културне и јавне делатности _____ 0,5 сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ 2 сата
- Праћење психофизичког развоја детета _____ 1 сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ 2 сата
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и њихово вредновање _____ 1 сат

стручни сарадник за музичко васпитање

- Педагошка норма (непосредан рад) _____ 25 сати
- Припрема и планирање _____ 2 сата
- Вођење педагошке документације _____ 0,5 сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ 1 сат
- Сарадња са локалном заједницом _____ 0,5 сати
- Културне и јавне делатности _____ 0,5 сати

- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ 2 сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ 1 сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ 2 сата
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и њихово вредновање _____ 1 сат

стручни сарадник за физичко васпитање

- Педагошка норма (непосредан рад) _____ 25 сати
- Припрема и планирање _____ 2 сата
- Вођење педагошке документације _____ 0,5 сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ 1 сат
- Сарадња са локалном заједницом _____ 0,5 сати
- Културне и јавне делатности _____ 0,5 сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ 2 сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ 1 сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ 2 сата
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и њихово вредновање _____ 1 сат

стручни сарадник за ликовно васпитање

- Педагошка норма (непосредан рад) _____ 25 сати
- Припрема и планирање _____ 2 сата
- Вођење педагошке документације _____ 0,5 сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ 1 сат
- Сарадња са локалном заједницом _____ 0,5 сати
- Културне и јавне делатности _____ 0,5 сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ 2 сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ 1 сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ 2 сата
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ 0,5 сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат

- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и нџихово вредновање _____ 1 сат

социјални радник

- Социјална делатност (непосредан рад) _____ 25 сати
- Припрема и планирање _____ 2 сата
- Вођење документације која се односи на социјалну делатност _____ 0,5 сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ 1 сат
- Лично стручно усавршавање _____ 1 сат
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ 1 сат
- Сарадња са родитељима _____ 2,5 сата
- Сарадња са локалном заједницом _____ 0,5 сати
- Културне и јавне делатности _____ 0,5 сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Рад из области социјалне заштите _____ 2 сата
- Праћење психофизичког развоја детета _____ сат
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ 2 сата
- Саветодавни рад са запосленима _____ 0,5 сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ 1 сат
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и нџихово вредновање _____ 0,5 сати

сарадник у васпитно-образовном раду

- Педагошка норма (непосредан рад) _____ 40 сати
- Припрема и планирање _____ сати
- Вођење педагошке документације _____ сати
- Приправници - вођење посебне документације _____ сати
- Рад у стручним органима _____ сати
- Лично стручно усавршавање _____ сати
- Рад на стручном усавршавању васпитног особља _____ сати
- Сарадња са родитељима _____ сати
- Сарадња са локалном заједницом _____ сати
- Културне и јавне делатности _____ сати
- Ангажовање у целодневном боравку у току године _____ сати
- Педагошко инструктивни рад _____ сати
- Праћење психофизичког развоја детета _____ сати
- Саветодавни рад са васпитачима, децом и родитељима _____ сати
- Саветодавни рад са запосленима _____ сати
- Сарадња са институцијама у оквиру система образовања _____ сати
- Сарадња са специјализованим установама _____ сати
- Креирање и реализација васпитно образовних програма, праћење процеса, исхода и нџихово вредновање _____ сати

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ УЗ ЗАХТЕВ ЗА ТЕКУЋЕ ИЗДАТКЕ

Предшколска установа из Зрењанина обухвата 20 објеката у граду од којих су 19 прилагођени за потребе целодневног и полудневног борава деце узраста 1 – 6,5 година, у циљу обављања васпитно-образовног, социјалног и превентивно-здравственог рада, док је један објекат Управна зграда.

Одредбама Статута Предшколске установе утврђено је да Установа остварује предшколски програм и посебне предшколске програме прилагођене за децу са сметњама у развоју.

Циљ предшколског васпитања и образовања је да се у складу са научним достигнућима и општим циљем, најмлађим генерацијама обезбеде услови за нормалан физички интелектуални, социјални, емоционални и морални развој и успешно васпитање и образовање.

Рад на целодневном бораваку одвија се у оквиру једанаесточасовног радног времена, а на полудневном у оквиру четворочасовног. У зависности од капацитета објеката, у појединим објектима неопходан је сменски рад (поподневни боравак).

У оквиру дневног режима дана остварују се активности различитог типа и врсте, активности по избору деце, групни рад, рад у пару, индивидуални рад, боравак деце на ваздуху.

Деца са посебним потребама укључује се у развојну или васпитну групу на основу препоруке стручне комисије, и остварују право на предшколско васпитање и образовање.

У Установи се реализује Програм за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања кроз обезбеђење оптималних услова за несметан боравак и рад деце у вртићима, креирањем климе у којој се учи, развија и негује култура понашања и уважавања личности, не толерише насиље, развија одговорност.

После првог уписног рока из маја 2009. године у Установи је уписано 2396 деце, од тога 1634 деце на целодневном бораваку, узраста од 1 – 5 година и 762 деце на припремном предшколском програму. Формирано је 108 група и то 22 групе јасленог узраста са 326 – торо уписане деце, 53 обданишне групе са 1308 деце, 31 група припремног предшколског програма са 762 деце и 2 болничке групе при Дечјем одељењу опште болнице „Ђорђе Јоановић“ у Зрењанину.

Број ангажованих радника је 344, од којих је 340 радника на неодређено време и 4 раднице на одређено време, ангажованих до повратка радница са породичног боловања.

Рад Установе регулисан је Законом о основама система образовања и васпитања и Законом о финансијској подршци породици са децом.

Републички буџет ће у школској 2009/2010. години финансирати рад припремног предшколског програма у трајању од 4 сата дневно, рад болничких група, боравак деце без родитељског старања и боравак деце у развојној групи. Из Републичког буџета врши се дотација социјалног давања (накнаде) за породично боловање преко Министарства за рад и социјалну политику.

Покрајински буџет ће у школској 2009/2010. години финансирати, преко Покрајинског секретаријата за социјалну политику и демографију, трошкове борава у Предшколској установи за децу трећег, односно четвртог реда рађања.

Град Зрењанин у складу са чланом 143. Закона о основама система и образовања обезбеђује средства за остваривање делатности предшколског васпитања и образовања у висини од 80% од просечне цене по детету.

Републички завод за здравствено осигурање врши рефундацију боловања радника преко 30 дана, а Републички фонд пензијског осигурања рефундацију накнаде инвалидима рада (једна запослена радница у Установи).

Установа остварује сопствене приходе обављајући услуге целодневне бриге о деци (шифра делатности 85321). Услуге које врши Установа ослобођене су плаћања пореза на додатну вредност. Остали сопствени приходи Установе су приходи од накнаде штете на имовини и донације физичких и правних лица из земље и иностранства. У Управи за трезор Установа има отворен подрачун за средства од родитеља деце корисника услуга Установе, строго наменски опредељеним за уплату осигурања деце, једнодневне излете, зимовања и летовања и куповину радних књига.

1. Планирани расходи и трошкови Предшколске установе у 2010. години

I

1. Плате, додаци и накнаде запослених (411 100) –	156.757.346 динара
2. Допринос за пензијско и инвалидско осигурање (412 100) –	17.243.308 динара
3. Допринос за здравствено осигурање (412 200) -	9.640.576 динара
4. Допринос за незапосленост (412 300) -	1.175.680 динара
Укупно: 184.816.910 динара и то:	
Буџет града Зрењанина:	Сопствена средства Установе:
1. 411 100 – 156.257.000 дин.	1. 411 100 – 500.346 динара
2. 412 100 - 17.188.270 дин.	2. 412 100 - 55.038 динара
3. 412 200 - 9.609.806 дин.	3. 412 200 - 30.770 динара
4. 412 300 - 1.171.928 дин.	4. 412 300 - 3.752 динара
Укупно: 184.227.004 дин.	Укупно: 589.906 динара

Фонд плата за раднике Предшколске установе у односу на 2009. годину увећан је за 458.777 динара и то за три радника који би потписивањем Појединачног колективног уговора из сопствених средстава Установе добијали разлику у коефицијенту. Исплата зарада планирана је за 344 радника и то: 340 радника на неодређено време и 4 радника на одређено време.

Са овако планираним средствама за исплату зарада радницима Установе неће бити исплаћена зарада по прописаним основицама за плате у јавним службама према закључку Владе Републике Србије 05 бр. 120-4162/2008. од 09.10.2008. године.

Потребна средства за исплату зарада за 344 радника Предшколске установе у 2010. години (по прописаној основици за исплату зарада за основно образовање је 2222,50 динара) су из градског буџета:

411 100 - 14.436.065 динара
412 100 - 1.587.967 динара
412 200 - 887.818 динара
412 300 - 108.271 динара
Укупно месечно: 17.020.121 динара, што је на годишњем нивоу
411 100 - 173.232.784 динара
412 100 - 19.055.604 динара
412 200 - 10.653.816 динара
412 300 - 1.299.252 динара
Укупно: 204.241.456 динара

Према добијеном упутству за припрему буџета Града Зрењанина плате и социјални доприноси су планирани према постојећем броју запослених и постојећој основици, што је 20.014.452 динара мање на годишњем нивоу за раднике Установе.

II

1. Накнаде у натури (413 100) – 6.790.444 динара и то
6.170.444 динара из сопствених прихода корисника за трошкове у градском превозу и
620.000 динара из Градског буџета за новогодишње пакетиће деци запослених
радника.

III

1. Породиљско боловање (414 110) - 9.740.733 динара
  2. Боловање преко 30 дана (414 120) - 3.327.426 динара
  3. Инвалидност рада II степена (414 130) – 64.354 динара
- У к у п н о: 13.132.513 динара из средстава Министарства за
рад и социјална питања (породиљско боловање), Републичког Завода за здравствено
осигурање (боловање преко 30 дана) и Републичког фонда пензиског осигурања
(инвалидност рада II степена).

IV

1. Отпремнине и помоћи (414 310) - 1.520.000 динара
  2. Помоћ у медицинском лечењу (414 410) – 100.000 динара
- У к у п н о: 1.620.000 динара и то:
1.520.000 динара из буџета Града Зрењанина за 11 радника који ће се пензионисати у
току 2010. године (по 138.182 динара) и
100.000 динара из сопствених прихода корисника услуга Установе.

V

1. Накнаде трошкова за запослене (415 110) – 2.426.244 динара из буџета Града
Зрењанина на име трошкова превоза на посао и са посла у међуградском и међумесном
саобраћају.

VI

1. Награде запосленима (416 100) - 2.254.677 динара и то:
из средстава буџета Града Зрењанина за накнаде члановима Управног и Надзорног
одбора Установе.

VII

1. Трошкови платног промета (412 100) – 666.796 динара
  2. енергетске услуге (421 200) -14.325.953 динара
  3. комуналне услуге (421 300) -1.156.417 динара
  4. услуге комуникације (421 400) -1.163.212 динара
  5. трошкови осигурања (421 500) - 1.955.916 динара
  6. трошкови закупа (421 600) - 239.000 динара
  7. остали трошкови (421 900) - 13.000 динара
- У к у п н о: 19.520.294 динара и то:

84.000 динара (421 400) из буџета Града Зрењанина – услуге интернета

239.000 динара (421 600) из буџета Града Зрењанина – закуп пословног простора - вртић у улици Цара Лазара, ради смештаја 3 припремне предшколске групе због недостатка простора у вртићу „Звончица“.

10.132.137 динара из Републичког буџета

3.597.294 динара из Покрајинског буџета

5.467.863 динара из сопствених прихода Установе.

VIII

1. Трошкови службених путовања у земљи (422 100) - 692.468 динара

У к у п н о: 692.468 динара и то

Из сопствених средстава Установе 452.468 динара и 240.000 динара из родитељског динара за дневнице васпитача за организована зимовања, летовања и једнодневне излете.

IX

1. компјутерске услуге (423 200) - 180.000 динара

2. услуге образовања (423 300) - 580.785 динара

3. услуге информисања (423 400) - 107.314 динара

4. стручне услуге (423 500) - 340.000 динара

5. трошкови репрезентације (423 700) – 461.905 динара

6. остале опште услуге (423 900) - 29.996 динара

У к у п н о: 1.700.000 динара из сопствених средстава

Установе.

X

1. Услуге образовања, културе и спорта (424 200) - 2.000.000 динара

2. медицинске услуге (424 300) - 786.211 динара

3. услуге очувања животне средине, науке и геодетске услуге (424 600) - 40.486 динара

4. остале специјализоване услуге (424 900) - 1.087.838 динара

У к у п н о: 3.914.535 динара и то:

180.000 динара из средстава буџета Града Зрењанина за летовање и зимовање деце,
2.000.000 динара из родитељског динара за једнодневне излете, зимовања и летов. деце
1.734.535 динара из средстава сопствених прихода Установе.

XI

1. Текуће поправке и одржавање зграда и објеката (425 100) - 2.900.000 динара

2. текуће поправке и одрж. опреме (425 200) - 1.500.000 динара

У к у п н о: 4.400.000 динара и то:

2.900.000 динара из средстава буџета Града Зрењанина за ургентне поправке које се могу десити у 2010. години према приложеним профактурама извођача радова. У 2009. години таквих ургентних поправки је било – одвајање зида у вртићу „Невен“, одрон фасаде у дејем вртићу „Бамби“. За ове непредвиђене ситуације које угрожавају безбедност деце. Установа би користила одобрена средства.

1.500.000 динара из средстава буџета Града Зрењанина за поправку опреме у вртићима Предшколске установе.

XII

1. Административни материјал (426 100) – 700.000 динара

2. материјал за образовање и усавршавање запослених (426 300) – 350.000 динара

3. материјал за саобраћај (426 400) - 750.000 динара
4. материјал за образовање, културу и спорт (426 600) – 900.000 динара
5. медицински и лабораторијски материјал (426 700) – 3.000 динара
6. материјал за одржавање хигијене и угоститељство (426 800) – 27.728.070
7. материјал за посебне намене (426 900) – 958.713 динара.

У к у п н о: 31.389.783 динара и то:

3.600.000 динара из Републичког буџета

24.006.891 динара из сопствених прихода Установе и

3.782.892 динара из Покрајинског буџета

Трошкови материјала за одржавање хигијене и угоститељство се односе на куповину намирница за припремање obroka у оквиру Централне кухиње и пекаре, куповину хигијенских производа, материјала за посебне намене (алат и инвентар, потрошни материјал), на куповину дидактичког материјала за несметан рад васпитача са децом у вртићима и на куповину канцеларијског материјала.

XIII

1. Порези, обавезне таксе и казне (482 000) – 79.000 динара из сопствених прихода Установе.

XIV

1. Новчане казне и пенали по решењу судова (483 000) – 96.000 динара из сопствених прихода Установе.

XV

1. Изградња зграда и објеката (511 100) – 12.560.000 динара
2. административна опрема (512 200) - 2.676.383 динара
3. опрема за образовање, науку, културу и спорт (512 600) – 2.100.000 динара

У к у п н о: 17.336.383 динара и то:

12.560.000 динара из Градског буџета

2.676.383 динара из средстава Градског буџета и

2.100.000 динара из сопствених прихода Установе.

Трошкови изградње зграда и објеката односе се на изградњу деџег вртића у насељу „Граднулица“ ради обезбеђења адекватног смештаја деце из овог насеља. Тражени износ из градског буџета, са износом од 8.000.000 динара из донације Нафтне индустрије Србије и 2.000.000 динара из средстава самодоприноса Месне заједнице „Граднулица“ треба да оногуће завршетак изградње објекта у току 2010. године. Трошкови набавке административне опреме у износу од 2.676.383 динара из Градског буџета односе се на набавку РАЦИОНАЛ пећнице и три комплета посуђа. Набавка овог основног средства би смањила трошкове електричне енергије, убрзала процес припреме obroka у Централној кухињи, осавременила и квалитетно побољшала припрему obroka.

Трошкови опреме за образовање, културу и спорт у износу од 2.100.000 динара односе се на набавку нових плинских котлова у вртићима где је то најургентније, због дотрајалости постојећих. Чиме би се смањили трошкови природног гаса у грејној сезони, као и на набавку намештаја, посуђа, апарата за домаћинство у вртићима где је то најургентније у циљу несметаног боравка и одвијања рада са децом.

Укупни расходи: 277.609.251 динара

Укупни приходи: 277.609.251 динара

Финансирање по изворима:

1. Буџет града Зрењанина	: 198.627.308 динара
2. Буџет Републике Србије	: 23.472.870 динара
- програми	: 14.300.000 динара
- меморандумске ставке	: 9.172.870 динара
3. Буџет АП Војводине	: 7.380.186 динара
4. ООСО – меморандумске ставке	: 3.391.780 динара
5. Други (сопствени) приходи	: 44.737.107 динара

Предложени обим расхода, трошкова и прихода омогућава несметано одвијање рада у Установи, пружајући испуњење минималног нивоа услова неопходних за исплату зарада и накнада запосленим радницима, плаћање сталних трошкова у прописаним роковима, одржавање објеката Установе у стању које гарантује безбедност деце, куповину намирница за припремање obroка у складу са прописаним нормативима исхране, испуњење минимума стручног оспособљавања и усавршавања васпитача у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

ЗАХТЕВ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ

ПРИОРИТЕТ 1.: Изградња вртића у насељу „Граднулица“ Зрењанин

Потреба збрињавања деце на терену Месне заједнице „Граднулица“ у Зрењанину су више него ургентне. Од 01.09.2006. године 50 – торо деце припремног предшколског програма борави у изнајмљеној кући у улици Цара Лазара број 69, јер у објекту вртића „Звончица“ у улици Цара Душана не постоји могућности њиховог смештаја. У овом објекту борави већ годинама око 120-торо деце јасленог и обданишног узраста, те су са овим бројем корисника максимално искоришћене могућности његовог капацитета. Изградња новог објекта представља преку потребу.

Према разговорима обављеним током августа 2009. године Нафтна индустрија Србије је спремна да буде донатор у износу од 8.000.000 динара за почетак изградње децјег вртића у насељу Граднулица.

Месна заједница је наменски определила износ од 2.000.000 динара за изградњу вртића из средстава самодоприноса.

Према постојећем инвестиционом програму, предрачунска вредност објекта је 71.274.200 динара. С обзиром на ситуацију у којој се налазимо, тренутно се ради на новом инвестиционом програму који би садржао предрачун за вртић мањих габарита, ниже спратности и који би могао да збрине уместо 250-торо деце, 120-торо деце, односно деца која бораве у вртићу „Звончица“ у улици Цара Душана би била смештена у овај објекат, а деца из припремног предшколског програма би се из изнајмљене куће у улици Цара Лазара, смесила у простор вртића „Звончица“ у улици Цара Душана.

Према првим проценама изградња вртића габарита 600м² би износила 22.560.000 динара. Средства која се траже из Градског буџета у 2010. години износе 12.560.000 динара. Правни основ овог захтева је члан 143. Закона о основама система образовања и васпитања, члан 1 под 3 – изградња и капитално одржавање зграда и објеката и пројектно планирање обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе.

Изградњом вртића у насељу Граднулица решио би се проблем збрињавања деце предшколског узраста са овог терена. Трошкови закупа месечно износе 21.428,57 динара, што је на годишњем новоу 257.142.84 динара.

Траженим средствима у 2010. години објекат би био стављен под кров, док би се опремање вртића извршило у току 2011. године.

ЗАХТЕВ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ **ПРИОРИТЕТ 1.: Набавка административне опреме**

Трошкови набавке административне опреме односе се на куповину РАЦИОНАЛ пећнице и куповину комплета посуђа. Према понуди добављача вредност пећнице и три комплета посуђа износи 28.350 еура, у динарској против вредности 2.676.383. Набавком ове опреме постигла би се уштеда електричне енергије, воде и времена потребног за припремање оброка. Оброци који би се на тај начин припремили били би квалитетнији.

Правни основ поднетог захтева је у члану 143 Закона о основама система образовања и васпитања, члан 1. под 4 - опремање дејих вртића обезбеђује се у буџету јединице локалне самоуправе.

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ШКОЛСКОГ КАЛЕНДАРА **за основне школе са седиштем на територији Аутономне Покрајине Војводине** **за школску 2009/2010. годину**

I ПОЛУГОДИШТЕ (82 наставна дана)

наставни дани
од 1. септембра до 23. децембра 2009. године

23

I квартал (од I до IX наставне недеље, односно 44 наставна дана)

СЕПТЕМБАР							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	Четвртак	Петак	субота	недеља
I		1.	2.	3.	4.	5.	6.
II	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
III	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.**
IV	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.

ОКТОБАР							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	Четвртак	Петак	субота	недеља
V	28. септ. **	29. септембар	30. септембар	1.	2.	3.	4.
VI	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
VII	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
VIII	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
IX	26.	27.	28.	29.	30.	31.	1. новембар

ЈЕСЕЊИ РАСПУСТ: од 30. октобра до 2. новембра

II квартал (од IX до XVII наставне недеље, односно 38 наставних дана)

НОВЕМБАР							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	Четвртак	Петак	субота	недеља
IX	2.	3.					
X	9.		4.	5.	6.	7.	8.
XI	16.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
XII	23.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
XIII		24.	25.	26.	27.**	28.	29.

ДЕЦЕМБАР							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	Четвртак	Петак	субота	недеља
XIII	30. новембар						
XIV	7.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
XV	14.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
XVI	21.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
XVII		22.	23.				

ЗИМСКИ РАСПУСТ

недеља	понедељак	уторак	Среда	Четвртак	Петак	субота	недеља
				24.децембар	25. децемб.**	26. децембар	27. децембар
1.	28. децембар	29. децембар	30. децембар	31. децембар	1. јануар*	2. јануар*	3. јануар
2.	4. јануар	5. јануар	6. јануар	7. јануар **	8. јануар	9. јануар	10. јануар
3.	11. јануар	12. јануар	13. јануар				

II ПОЛУГОДИШТЕ (98 наставних дана)

наставни дани
од 14. јануара до 11. јуна 2010. године

III квартал (од XVII до XXVII наставне недеље, односно 53 наставна дана)

ЈАНУАР							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	четвртак	Петак	субота	недеља
XVII	18.			14.	15.	16.	17.
XVIII	25.	19.	20.	21.	22.	23.	24.

XIX		26.	27.***	28.	29.	30.	31.
	1. фебруар	2. фебруар					

ФЕБРУАР							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	четвртак	Петак	субота	недеља
XX			3.	4.	5.	6.	7.
	8.	9.					
XXI			10.	11.	12.	13.	14.
	15.*	16.	17.				
XXII				18.	19.	20.	21.
	22.	23.	24.				
XXIII				25.	26.	27.	28.
	1. март	2. март	3. март				

МАРТ							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	четвртак	Петак	субота	недеља
XXIV				4.	5.	6.	7.
	8.	9.	10.				
XXV				11.	12.	13.	14.
	15.	16.	17.				
XXVI				18.	19.	20.	21.
	22.	23.	24.				
XXVII				25.	26.	27.	28.
	29.	30.	31.				

IV квартал (од XXVIII до XXXVI наставне недеље, односно 45 наставних дана)

АПРИЛ							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	четвртак	Петак	субота	недеља
XXVIII				1.	2.**	3.**	4.**
	5.**	6.	7.	8.	9.	10.	11.

ПРОЛЕЋНИ РАСПУСТ: од 2. до 11. априла

14

XXVIII	12.	13.	14.	15.			
XXIX					16.	17.	18.
	19.	20.	21.	22.			
XXX					23.	24.	25.
	26.	27.	28.	29.			

19

МАЈ							
наставна недеља	понедељак	уторак	среда	четвртак	Петак	субота	недеља
					30. април	1. мај*	2. мај*

XXXI	3.*	4.	5.	6.	7.	8.	9.*
XXXII	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
XXXIII	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
XXXIV	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.

9

ЈУНИ							
наставна недеља	понедељак	уторак	Среда	четвртак	Петак	субота	недеља
XXXV	31. мај	1.	2.	3.	4.	5.	6.
XXXVI	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.

* Државни празници:

- Нова година - 1. и 2. јануар – нерадни дани
- Дан државности (Сретење) – 15. фебруар - нерадни дан
- Празник рада - нерадни дани 1, 2. и 3. мај
- Дан победе - 9. мај

** Верски празници:

- Први дан Рамазанског Бајрама – 20. септембар 2009. године
- Први дан Јом Кипура – 28. септембар 2009. године
- Први дан Курбанског Бајрама – 27. новембар 2009. године
- Божић по Грегоријанском календару - 25. децембар 2009. године
- Божић по Јулијанском календару – 7. јануар 2010. године (нерадни дан)
- Васкрс, односно Ускрс по Јулијанском и Грегоријанском и календару – 4. април 2010. године (2. април, Велики петак и понедељак, 5. април, други дан Ускрса – нерадни дани)

*** Свети Сава

28. Последњи наставни дан у школској 2009/2010. години за ученике VIII разреда

11. Последњи наставни дан у школској 2009/2010. години

Наставни дани

Нерадни и ненаставни дани: суботе, недеље и нерадни државни и верски празници

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ УСТАНОВЕ ЗА ШКОЛСКУ 2009/2010. ГОДИНУ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Полазне основе за израду Предшколског програма чине: Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" 62/03), Закон о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" 58/04), Предлог закона о предшколском васпитању и образовању, (у даљем тексту предлог Закона), Опште основе предшколског програма ("Службени гласник РС" - Просветни гласник 14/06), Извештај о реализацији годишњег програма рада Установе за школску 2008/2009. год., анализа досадашњих искустава у реализацији, потребе породица и могућност Установе.

Овим програмом утврђују се циљеви, врсте, обим, облици и трајање васпитно образовног рада.

"ЛИЧНА КАРТА" УСТАНОВЕ

Предшколска установа из Зрењанина покрива седиште Општине Зрењанин, односно територију града Зрењанина. У свом саставу обухвата 19 објеката, управну зграду и две болничке групе на децјем одељењу градске болнице. У школској 2009/2010. години уписано је 2367 деце узраста од 10 месеци до 6,5 година и формирано 108 васпитних група (106 васпитно-образовних група плус 2 болничке групе). Сходно броју уписане деце, односно васпитних група, капацитет Установе показао се као недовољан, те се рад у неким објектима одвија у сменама. У неким објектима, просторије које нису намењене боравку деце, било је неопходно адаптирати у радне собе, а један објекат узет је у закуп, како би се испоштовале потребе свих заинтересованих родитеља.

У погледу услова рада, просторне могућности су већ поменуте и евидентан је недостатак простора, који се решава на такође већ поменут начин. Опрема средствима васпитно-образовног рада и средствима за обављање целокупне делатности Установе, на задовољавајућем је нивоу. Највећи недостатак евидентан је у средствима за васпитно-образовни рад, посебно за опремање центара интересовања, односно куткова, средствима за реализацију физичких, музичких и еколошких активности.

Према исказаним потребама родитеља, предшколски програм на целодневном боравку траје 11 часова дневно, на полудневном, за узраст деце од 3 до 5,5 год. 5 часова дневно и за децу у припремним групама 4 сата. Потребе родитеља за вишедневним боравком у овој школској години нису исказане.

Васпитно образовни рад остварује се на српском и мађарском језику и траје од 1. септембра текуће до 31. августа наредне године.

**НАЗИВ ОБЈЕКТА БРОЈНО СТАЊЕ ДЕЦЕ, ГРУПА,
УЗРАСТ ДЕЦЕ**

БРОЈ ГРУПА У ЦЕЛОДНЕВНОМ БОРАВКУ ДО 3 ГОДИНЕ ЈАСЛИЦЕ

Вртић	млађи узраст		средњи узраст		старији узраст		мешовити		укупно	
	гр.	деце	гр.	Деце	гр.	деце	гр.	Деце	гр.	деце
Полетарац							1	13	1	13
Звончица 1	1	14							1	14
Колибри										
Снежана							1 1	12м 11с	2	23
Маслачак	2	23							2	23
Лептирић	3	32							3	32
Бајка	2	30					1	23	3	53
Чика Ј.Змај										
Вила	1	13							1	13
Дечја радо. вртић							1	12	1	12
Пчелица	2	23							2	23
Невен	2	20							2	20
Звездица										
Цврчак	1	15							1	15
Сунчица										
Црвенкапа										
Биберче							1 1 1	15 15 16	3	46
Бамби										
Укупно	14	170					8	117	22	287

**БРОЈ ГРУПА И ДЕЦЕ У ЦЕЛОДНЕВНОМ БОРАВКУ ОД
3 - 5,5 ГОДИНЕ**

Вртић	Млађи Узраст		Средњи узраст		Старији узраст		мешовит. узраст		Укупно	
	Гр.	Деце	Гр.	Деце	Гр.	Деце	Гр.	Деце	Гр.	деце

Полетарац	1	21	1	22	1	27			3	70
Звончица 1	1	21	1	29	1	38			3	88
Колибри							1	7	1	7
Снежана	1	14 м	1	21 м	1	24 м	1	25	4	84
Маслачак	1	15	1	27	1	23			3	65
Лептирић	1	32	2	52	2	52			5	136
Бајка							1см	17	1	17
ЧикаЈ. Змај										
Вила	1	12	1	27	1	19			3	58
Дечја радост	1	20	1	21	1	22			3	63
Пчелица							2	49	2	49
Невен	1	22			1	20			2	42
Звездица			1	24	1	27			2	51
Цврчак	1	25			1	29	1	29	3	74
Сунчица	1	21	1	24	1	26			3	71
Црвенкапа	1	27	1	31					2	58
Бамби	2	52	1	29	4	131	1	17	8	229
Биберче	2	41	2	52	2	60			6	153
Укупно	16	323	14	359	18	498	5	144	53	1324

БРОЈ ГРУПА И ДЕЦЕ КОЈА ПОХАЂАЈУ ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ 5,5 - 6,5 ГОДИНА

Вртић	Припремни пред. Програм						Укупно	
	Полудневни		комбиновани		целодневни			
	група	Деце	Група	деце	група	деце	група	Деце
Полетарац			1	18	1	35	2	53
Звончица 2	1	18			1	26	2	44
Колибри			1 м	12	1	14	2	26
Снежана			2 м	49	1	22	3	71

Маслачак			1	27			1	27
Лептирић			1	21	1	30	2	51
Бајка								
Чика Ј. Змај	1	13					1	13
Вила			1	7	1	34	2	41
Дечја радост			1	18			1	18
Пчелица								
Невен					1	18	1	18
Звездица	1	26					1	26
Цврчак			1 м 1 с	24 м 33 33			1	57
Сунчица		1	1	24	1	25	2	50
Црвенкапа	1	40			2	45	3	85
Биберче	1	42			2	34	3	76
Бамби					4	100	4	100
Укупно	5	140	10	233	16	383	31	756

4. ПОДАЦИ О БРОЈУ ДЕЦЕ И ГРУПА И ЈЕЗИКУ НА КОМЕ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ РАД КАО И ЈЕЗИКУ ДРУШТВЕНЕ СРЕДИНЕ

	ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ РАД		ЈЕЗИК ДРУШТВЕНЕ СРЕДИНЕ	
	С р п с к и	мађарски	s r p s k i	mađarski
	гр. - деце	гр. - деце	гр. - деце	гр. - деце
Јаслице	21 274	1 - 13		
Обданиште	50 1250	3- 74		
ППП	27 694	4 - 62		
Укупно	98 2218	8 – 149		

5. ТАБЕЛА ПРОГРАМА ОД ОПШТЕГ ИНТЕРЕСА

КАТЕГОРИЈА	БРОЈ
------------	------

– треће дете	251	Модел основа Програма /3 - 7 година/ "А" - васпитача "Б" - васпитача Болн. - 4 васпитача -----
– деца без родитељског старања	5	
– привремено расељени са Косова		
– Болничке групе		
– МОП	72	
– деца ратних војних инвалида и палих бораца	7	

УСТАНОВА И ОКРУЖЕЊЕ

Предшколска установа налази се у седишту Општине Зрењанин, дакле у граду Зрењанину. Природне, социјалне и економске могућности стварају изузетно погодан амбијент за квалитетно остваривање свих сегмената рада.

Потребе за изградњом нових објеката су евиденте у одређеним деловима града, насеље Граднулица и насеље Путниково, и још квалитетније опремање средствима за реализацију васпитно-образовног рада.

Установа регулативом државе (финансирање четворочасовног програма, болничких група, деце без родитељског старања, трећег и четвртог детета по рођењу, материјалних трошкова и зарада запослених) функционише на квалитетен начин.

Посебан допринос на креирању и остварењу програма, на безбедности деце даје квалитетан кадар, превасходно непосредни извршиоци- васпитачи, који својим стручним, професионалним, креативним и људским потенцијалима успевају да остваре добру организацију и радну атмосферу.

Локална друштвена заједница има посебну улогу у стварању одговарајућих услова за успешно реализовање циљева институционалног васпитања и образовања деце, као и стално усавршавање основне и пратеће делатности. Значајно место у сарадњи са локалном, а и широм друштвеном заједницом у осавремењавању васпитно образовног рада (богаћење децјег социјалног искуства и ширењу културних хоризоната) има сарадња са одговарајућим институцијама које су у граду: Градска библиотека, галерије, музеј, позориште лутака, културни центар, спортска друштва, основна школа, музичка школа, здравствене установе, Геронтолошки центар, биоскопи и привредне организације. На ширем плану сарадње са друштвеном заједницом Установа организује излете, екскурзије, учешће на Змајевим дечијим

играма, драмским и музичким фестивалима, посете 300 вртovima, језерима, ергелaма, музејима Војводине итд.

Сарадњом са родитељима је од изузетног значаја и успостављањем добре комуникације, Установа институционално васпитање и образовање подиже на виши ниво - друштвеног васпитања.

ПОНУДА ПРОГРАМА И УСЛУГА

ПРОГРАМ НЕГЕ И ВАСПИТАЊЕ ДЕЦЕ УЗРАСТА ДО 3 ГОДИНЕ

Васпитање и нега деце до 3 године је подстицање и усмеравање позитивних тенденција у развоју, задовољавање дечјих потреба као извор развојних могућности у циљу постизања виших нивоа у способностима изграђивања вољно карактерних особина, оплемењивање емоција и развијање позитивних својстава личности у погледу физико сензорног, емоционално-социјалног и умног развоја.

Васпитање деце овог узраста неодвојиво је од неге, којом се одржава хигијена, задовољавају потребе за сном, исхраном, боравком на ваздуху и превентивно здравствена заштита.

Васпитање и нега врши се стварањем повољне средине у којој ће дете стицати искуства по сопственом програму, откривајући себе и своју околину у којој ће бити активно у складу са потребама и могућностима.

Циљеви такве неге и васпитања су следећи:

- Циљеви физичко-сензорног развоја: одржавање физичког здравља детета, повољни утицаји на општи развој организма, нормално стање апарата за кретање, формирање правилног држања тела, овладавање моториком, усавршавање функција чулних органа.

Циљеви социо-емоционалног развоја:

- Очување спонтаности и искрености детета у контакту са околином, неговање отворености за доживљаје, стицање самосталности, стицање поверења у своје способности, усвајање елементарних форми понашања и развој позитивних емоција.

Циљеви умног развоја:

- Подстицање радозналости, неговање осетљивости за утиске, развој сензомоторне интелигенције подржавање говорне комуникације и богаћење говора, стварање повољних услова за формирање почетних знања.

На реализацији овог програма према предлогу Закона (члан 37.) послове може да обавља медицинска сестра – васпитач, која има најмање средње образовање.

Рад са децом организује се у васпитним групама и број деце, зависно од узраста (предлог Закона Чл. 28.) је:

Од 6 месеци до 1 године	7
Од 1 до 2 године	12
Од 2 до 3 године	16
Мешовита група од 1 до 3 год.	12

**ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
ДЕЦЕ ОД 3 ГОД. ДО УКЉУЧИВАЊА У ПРОГРАМ ПРИПРЕМЕ
ЗА ШКОЛУ**

За узраст деце од 3 до 5,5 година предвиђена су два модела предшколског програма васпитања и образовања, познати под називом Модел А и Модел Б.

Модел А ставља акценат на учење путем свих пет чула, а не само путем слушања, гледања или читања. Деца по моделу А уче својим сопственим и индивидуалним темпом у складу са сопственим избором активности од понуђених неколико неколико десетина активности. Учење је узбудљив процес откривања, предвођен концентрацијом, мотивацијом, само-дисциплином и љубављу ка учењу. По овом моделу васпитачи смештају децу по групама, различитог узраста деце, формирајући на тај начин заједницу у којој старија деца спонтано деле своја знања млађој деци. Овај модел представља један потпуно другачији приступ образовању.

Модел Б има карактеристике когнитивног-развојног програма и разрађене васпитно-образовне циљеве, задатке васпитача и типове активности које васпитач разрађује у зависности од интересовања и могућности деце.

Оба модела су равноправна и васпитач се индивидуално опредељује.

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДЛИКЕ И ЦИЉЕВИ МОДЕЛА

Оба модела оријентисана су на хуманистичком схватању дететове природе, да је дете вредност само по себи, да носи развојне потенцијале и да је чинилац сопственог развоја, те из тога произилазе и заједничке одлике и циљеви.

- Одлике: заједничке циљне оријентације, функција Предшколске установе, начела рада, оријентација на сарадњи са окружењем и законска регулатива.

- Циљеви: стицање позитивне слике о себи, развијање поверења у себе и друге, подстицање самосталности, индивидуалне одговорности, развој интелектуалних капацитета, социјалних и моралних вредности, култивисање дечијих емоција, развој моторних способности и потстицање креативности.

Предлогом Закона (чл.37) прописује се стручна спрема извршиоца-васпитач који има више образовање, а норматив за формирање васпитних група, зависно од узраста деце (предлог Закона чл. 28) је:

од 3 до 4 године	20
од 4 до 5,5 година	22
од 5,5 до поласка у школу (припремна група)	26

- У групама мешовитог састава:

од 3 до поласка у школу	20
од 2 до поласка у школу	15

МОДЕЛ А ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Централне идеје Програма

- Отворени систем васпитања
- Интерактиван начин развијања програма
- Индивидуализација рада са децом
- Учење као конструкција знања
- Унуташња мотивација као основ учења
- Самосталност и аутономија детета као централна вредност
- Васпитач као креатор програма
- Интензивна сарадња са окружењем

У реализацији централних идеја и циљева, окосницу програма чини васпитач. Као креатор програма васпитно-образовног рада, васпитач је уједно и истраживач сопствене праксе.

Улоге васпитача су бројне, а неке од важнијих су: мењање структуре институције као отворен систем васпитања; васпитач у игри саиграч, који заједно са децом тражи, креира, помаже; васпитач у очувању дечјег самопоштовања у смислу слушања детета, охрабривања, одобравања, стварања климе поверења; васпитач у регулисању социјалних односа; васпитач у посматрању и праћењу деце у

циљу јачања развојних могућности детета; васпитач као истраживач способан да процењује и критички разматра ефекте свога рада; васпитач у тимском раду са осталим актерима у реализацији програма.

Планирање према Моделу А одвија се на више нивоа: рад на нивоу Установе у целини, на нивоу васпитне групе, на нивоу мање групе деце и на нивоу појединачног детета.

Васпитно-образовни план израђује се на основу уочених интересовања деце (детета) проблема или уочених тешкоћа. План садржи предлоге за васпитне акције са предпостављеним (жељеним) ефектима. Детаљан програм учења није дат, већ настаје у интеракцији деце, одраслих и средине са акцентом на процес и вештине које ће дете стицати.

Модел А дозвољава тематско планирање (рад по пројектима или центрима интересовања) као и по васпитно-образовним областима.

Уређење и организација простора не следи ни један униформан профил. Радна соба може бити подељена по:

1. центрима интересовања
2. уређена у духу актуелне теме
3. цео вртић да реализује неколико пројеката (у свакој соби по једна врста активности)
4. део вртића изборни, а радне собе сталне.

Намештај и материјал морају бити деци доступни и видљиви.

МОДЕЛ Б ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Основни циљ васпитања, по Моделу Б је целовит развој укупних потенцијала детета и напредовање у сваком од његових аспеката. Трајни задаци и захтеви за Предшколску установу и васпитача, односе се на васпитно-образовни рад - опрема и структура средине, као и други услови којима се омогућава дечији развој и учење.

Средина мора да представља свет који деца познају и разумеју и у њему се добро сналазе. Режим дана мора бити удобан, пријатан и опуштен, прилагођен дечијим потребама, како би се обезбедили сви услови за активности деце.

Васпитач мора да преузме одговорност за менталну, физичку и посебно емоционалну сигурност детета, обезбеђујући му највећу могућу слободу унутар граница које му гарантују безбедност.

Задаци васпитача по Моделу Б су бројни:

У односу на родитеље.

Васпитач мора да уважава кључну улогу родитеља у васпитању и образовању свога детета, да гради поверење у Предшколску установу, да упознаје родитеље са циљевима, задацима, садржајима, облицима и методама рада. Да успоставља однос поверењан и међусобног уважавања, да укључује родитеља у васпитно-образовни рад ...

У погледу односа према деци:

Васпитач мора бити пажљив и предузимљив, да се односи према детету као ваљаној и способној особи, да искрено уважава дете, његову посебност и његово социо-културно порекло, да детету помаже да се ослања на своје снаге...

У вези са дечјом игром:

Да се према игри односи као према водећој дечјој активности, да омогући ангажовање свих психичких снага детета, да омогући да деца уживају у разним улогама, да организује игре маште или игре улога у циљу социјалног учења, да оплемењује игру доводећи је у везу са творевинама уметности, да у играма негује партнерску сарадњу, да унапрђује иницијативу деце...

У вези осамостаљивања деце:

Да подстиче све облике самосталних активности детета, да пружа прилику за доказивање, изражавање и остваривање сопствених идеја детета, да код детета уважава способности потребне за сналажење у свакодневном животу...

У погледу утицања на развој и учење:

Да планира и доследно обавља васпитно-образовни рад, да ствара услове за стално напредовање детета, да упознавање деце са чињеницама буде у функцији њиховог општег интелектуалног развоја, да омогућава детету активно стицање вештине и навика, да негује унутрашњу мотивацију у односу на учење, да потстиче имагинацију деце, да проширује речник деце и развија способност комуницирања, да упућује дете да иде од мисли ка ситуацији, да припрема децу за успешан и равноправан почетак школовања и укључивање у живот заједнице...

Активности којима се доприноси аспектима развоја

Физички развој:

- телесне активности
- перцептивне активности
- здравствено-хигијенске активности

Социо-емоционални развој:

- друштвене активности
- афективне активности
- еколошке активности

Когнитивни развој:

- откривачке
- логичке
- практичне
- радне

- саобраћајне

Развој комуникације и стваралаштва:

- говорне
- драмске
- ликовне
- музичке
- плесне

Планирање васпитно-образовног рада

Васпитно-образовни рад планира се на годишњем и недељном нивоу.

У етапном годишњем плану уносе се циљеви и задаци васпитача, а у недељном активности, садржаји активности, као и запажања о реализацији недељног плана.

План васпитача чине и: анализа нивоа васпитне групе, запажање о развоју деце, план сарадње са породицом, друштвеном средином и план стручног усавршавања.

ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС " 62/03 чл 89) упис у припремни предшколски програм је обавезан и бесплатан. Остварује се 4 сата дневно, најмање 6 месеци. У школској 2009/2010 припремни програм спроводи се од 01.09.2009. године до 11.06.2010. године. У припремни предшколски програм уписују се деца у години пред полазак у школу (5,5 до 6,5 година).

Укључивање све деце у припремне предшколске групе има компензаторску функцију, јер се на тај начин свој деци обезбеђују услови за проширивање и сређивање социјалног и сазнајног искуства чиме се ублажавају социо-културне разлике и обезбеђује донекле подједнак старт за полазак у школу.

Заједничке одлике оба модела односе се на схватање функције припремног предшколског програма, непосредног припремања деце за школу којим се доприноси њиховој зрелости и готовости за живот и рад какав их очекује у Основној школи.

Под зрелошћу подразумева се такав ниво физичког и психичког развоја који ће детету омогућити да задовољи захтеве који ће му бити постављени у току наставног процеса.

Остваривање припремног предшколског програма подразумева реализацију специфичних задатака, који се односе на важне аспекте припреме за полазак у школу: потстицање осамостаљивања, подршка физичком развоју, јачање социо-емоционалне компетенције, подршка сазнајном развоју, неговање радозналости, поштовање индивидуалности и потстицање креативности.

МОДЕЛ А ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ППП представља оријентацију за развијање и грађење аутентичног програма на нивоу сваке васпитне групе и темељи се на схватањима:

- дете је активно, интерактивно и креативно биће
- игра је водећа активност, којом дете развија стваралачке способности и кроз коју учи

- васпитач стваралачки гради и развија програм у сарадњи са децом и родитељима и има аутономију у развијању програма, избору активности и садржаја.

Целовит васпитно-образовни процес сагледава се као циклус који чине: посматрање, планирање, делање, праћење и процена (евалуација).

Тежиште се ставља на ономе шта се и како дешава, а не на продукту и резултату.

Препоручени садржаји према подручјима развоја и васпитно. образовним областима:

1. Социо-емоционални развој:

самосазнавање, опажање и разумевање других, схватање односа међу људима, прихватања себе као члана групе, уочавање и решавање проблема.

2. Сазнајни развој:

- знање и разумевање света (биљни свет, животињски свет, природне појаве, екологија, саобраћај, човек као припадник друштва)
- говор и комуникација (развој комуникативних способности детета)
- развијање интересовања и увођења детета у свет писане речи (припрема за читање и писање, развијање свести о појму речи и делова речи, вежба артикулације, богаћење дечијег речника, увођење елемената графичке припреме)

3. Почетно математичко образовање:

опажање и схватање простора, логичке операције (појам скупа, појам броја), мере и мерење, временски односи, геометријски облици.

4. Физичко васпитање:

- физички развој (активности о којима се стиче слика о сопственој телесној шеми, кретање са елементима атлетике, елементи гимнастике, вежбе за развој појединих мишићних група, итд)
- развој опажања (вежбе којима се унапрђује функција чулних органа)
- јачање здравља и одржавање хигијене (свакодневни боравак на ваздуху, вежбе за правилно држање тела, нега тела и одржавање хигијене).

5. Изражајни и естетски развој:

- ликовни израз детета (цртање, сликање, вајање, израда рељефа, активности са различитим материјалом)
- музичко васпитање (слушање музике, певање, свирање, плесне активности)
- драмски израз детета (једноставне формр игара и вежби, увод у драму, импровизације- слободно или вођено играње неке ситуације)

* Планирање васпитно-образовног рада креира васпитач заједно са децом и родитељима.

Структура активности у дневном распореду је следећа:

- заједничко окупљање у току дана и договор чиме ће се бавити
- активности у малим групама, индивидуалне активности, активности у пару
- заједничке активности деце и васпитача
- заједничко окупљање на крају дана у циљу размене утисака
- физичке активности
- боравак на ваздуху.

Елементе планирања чини и:

- посматрање и праћење деце
- планирање средине за учење и развој
- планирање сарадње са породицом и друштвеном средином
- вредновање и самовредновање васпитно-образовног рада

ПРЕДЛОЖЕНИ НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД АКТИВНОСТИ ПО МОДЕЛУ А

Подручја развоја Васпитно образовне области	недељни фонд	годишњи фонд у трајању од 6 мес.	годишњи фонд у трајању наст.год.
1. Социо-емотивни развој	1	26	36
2. Сазнајни развој			
а). Знање и разумевање света	2	52	72
б) Говор и комуникација	2	52	72
ц) Почетно матем.образовање	2	52	72
3. Физичко васпитање	3	78	108
4. Изражајни и естетски развој			
а). Ликовни израз детета	2	52	72
б). Музичко васпитање	2	52	72
ц) Драмски израз детета	1	26	37
УКУПНО:	15	390	541

Предложени недељни распоред активности у оквиру четворочасовног боравака детета:

Понедељак	Уторак	Среда	Четвртак	Петак
знање и разум.	почетно	социо-емоц.	поч.матем.	говор и

Света	матем. образовање	развој	образовање	комуникација
говор и ком- уникација	ликовни израз детета	драмски израз детета	ликовни израз детета	музичко васпитање
физичко васпитање	музичко васпитање	физичко вас.	знање и разум. света	физичко васп.

МОДЕЛ Б ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Програм припреме деце за школу представља систем активности и садржаја као и посебних методичких поступака којима треба да се постигне интелектуална, социјална, емоционална и мотивациона готовост за оно што их очекује у школи.

Садржај и активности којима се деца припремају за школу сврстани су у области васпитно-образовног рада које припремају за савладавање градива појединих наставних предмета у првом разреду основне школе:

- развој говора
- припрема за почетно читање и писање
- развој математичких појмова
- упознавање природне и друштвене средине
- телесно васпитање
- ликовно васпитање
- музичко васпитање

ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ ПО ОБЛАСТИМА

Развој говора:

- неговање говорне културе: вежбе артикулације и дисања, усавршавање дикције и изговора речи, неговање интонационе изражајности говора
- богаћење дечијег речника и граматички правилног говора: проширивање дечијег искуства и појмова, усвајање основног фонда речи матерњег језика, усвајање назива за предмете, усвајање речи којима се врше поређења, преношење пасивног у активан речник.
- вербално изражавање и комуникација: комунициране у разним ситуацијама и разговор на разне теме, договарање, комуницирање уз помоћ порука и симбола, невербална комуникација.
- монолошки говор и причање: причање о предметима, причање по серији слика, препричавање прича,.
- упознавање са дечијом књижевношћу: упознавање са одабраним текстовима, упознавање књижевности и њених твораца, игра драматизације, учење стихова, упознавање са радом библиотеке и луткарским позориштима.
- говорне игре: игре гласовима и речима, традиционалне језичке игре, уметање догађаја у познату причу, игре римовања и стихотворства.

Припрема за почетно читање и писање:

- вежбе за разгибаване и опуштање руке и шаке
- правилно држање руке и руковање прибором за писање
- вежбе за усавршавање тачности покрета каје захтева писање
- графомоторичке вежбе

Развој математичких појмова:

- положаји: лево, десно, изнад, испод, између, унутра, споља.
- кретање кроз простор: кретање ка, изнад, иза, око, поред, испод, између...
- поређење и процењивање: поређење по димензијама, серијација по димензијама, мере и мерење,
- облици, линије, тачке: цртање и моделовање геометријских облика, делење простора линијама..
- образовање скупова: уопштавање и класификовање према одерђеном критеријуму, пресек скупова, подскупови, проверавање једнакобројности.
- бројење и скупови: бројење унапред, у назад, одеђивање бројности скупа, сабирање и одузимање у оквиру прве десетице, серијација и редни бројеви.
- временско сазнање: запажање трајања времена, указивање на временске секвенце, оријентација у времену.

Упознавање природне и друштвене средине:

- живи свет: откривање и упознавање живог света, класификовање биљака и животиња, посматрање процеса и промена који се догађају у живом свету.
- свет животиња: посматрање животиња у њиховом амбијенту, уочавање специфичности у понашању неких животиња, посматрање развојних циклуса у животињском свету, разлика између домаћих и дивљих животиња.
- биљни свет: карактеристична својства биљака, карактеристичне фазе у расту, разликовање зимзеленог од листопадног, експериментисање (утицај влаге, воде, светлости, топлоте...)
- човек као припадник живог света: поређење човека са осталим створењима, упознавање фаза човековог живота, живот људи у другим крајевима...
- човек као друштвено биће: увиђање сличности међу децом и другим људима, разговор о породици, учење разних друштвених улога, учествовање на ратним манифестацијама итд.
- рад људи: осамостаљивање у одевању, обувању, руковање једноставним алатима, значај људског рада, учествовање у друштвеним акцијама...
- заштита животне средине: прилагођеност живих бића животним условима, значај биљака и животиња за човека, уочавање главних загађивача природе, локална еколошка проблематика...
- материјални свет: карактеристике годишњих доба, повезаност између различитих појава, огледи (магнетизам, електрицитет,)
- саобраћајно васпитање: оријентација у простору, упознавање појединих саобраћајних знакова, посматрање саобраћаја на улици, посматрање рада саобраћајног полицајца...

Телесно васпитање:

- *физички развој*: вежбе за развој појединих мишићних група,

Елементарна гимнастика и вежбе за развој појединих мишићних група, игре (покретне), плесне активности, активности којима се стиче слика о сопственој телесној шеми, облици кретања са елементима атлетике.

- Развој опажања

Вежбе којима се унапређује функција чулних органа: вида, слуха, мириса, укуса, додира.

- Јачање здравља и одржавање хигијене

Јутарња гимнастика, свакодневно вежбање, свакодневни боравак на ваздуху, шетње, вежбе за еластичност кичменог стуба, нега тела и одржавање хигијене, сунчање, правилан сан и одмор и правилна исхрана.

Ликовно васпитање:

- *Цртање*: коришћење разних врста линија, посматрање облика разних предмета, експериментисање са графичким приказивањем, сложенија композициона решења у приказивању линијом, цртање животиња, ликова и других објеката, декоративно коришћење линије.

- *Сликање*: експериментисање бојама, бојење мањих и већих површина, мешање боја ради активирања комбинација и нијанси, колористично представљање, декоративно коришћење боја.

- *Пластично обликовање*: обликовање уз помоћ теста у боји, песка, глине, пластелина, глинамола, обликовање природним материјалом (плодови, лишће, кукурузовина), обликовање папира, керамике, прављење макета).

- *Естетско доживљавање и процењивање* : уочавање боја, облика и њиховог склада, реда и мере, украшавање амбијента, разговори о ликовним радовима деце, разговор о репродукцијама ликовних дела, сусрети са ликовним уметницима.

Музичко васпитање:

- *Слушање музике*: слушање вокалних и инструменталних дела, извођење активности уз препознавање назива дела, композитора, извођача, инструмента, слушање различитих музичких жанрова (класична, традиционална

- *Певање*: певање песама одговарајућих текстуалних и мелодијско - ритмичких игара, извођење мелодија уз пратњу инструмената, музичко - ритмичке импровизације, јавна презентација научених текстова.

- *Свирање*: откривање звучних својстава музичких инструмената, извођење адекватних бројалица орфовим инструментаријем, извођење кратких композиција.

- *Плесне активности*: плесне импровизације, покретно плесне драматизације, народне игре и плесови доступни деци, плесање у паровима, плес у музичким драматизацијама...

**ПРЕДЛОЖЕНИ НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ
ФОНД АКТИВНОСТИ ПО МОДЕЛУ "Б"**

васпитно образовне области	недељни фонд	годишњи фонд у тр. од 6 месц.	годишњи фонд у тр.наст. године
развој говора	2	52	72
припрема за почетно читање и писање	2	52	72
развој математичких појмова	2	52	72
упознавање природне и друштвене средине	2	52	72
Телесно васпитање	3	78	108
Ликовно васпитање	2	52	72
Музичко васпитање	2	52	72

**ПРЕДЛОЖЕНИ НЕДЕЉНИ РАСПОРЕД АКТИВНОСТИ
У ОКВИРУ 4 САТА БОРАВКА ДЕТЕТА**

Понедељак	Уторак	Среда	Четвртак	Петак
упознавање природне и друштвене средине	развој математичких појмова	развој говора	развој математичких појмова	упознавање пр. и друштв.сред.
Развој говора	припрема за почетно читање и писање	телесно васпит	музичко васп.	ликовно васт.
телесно васп.	ликовно васп.	музичко васп.	прип. за почетно чит. и писање	телесно васп.

У оквиру дневног режима дана, препоручију се активности различитог типа и врсте, активности по избору деце, групни рад, рад у пару, индивидуални рад, боравак на ваздуху итд.

Планирање васпитно-образовног рада подразумева следеће елементе:

- етапни годишњи план - циљеви задаци васпитача
- недељно планирање активности и садржаја и запажања о реализацији недељног плана

- утврђивање нивоа васпитне групе
- запажања о развоју деце
- сарадња са породицом
- сарадња са друштвеном средином
- сарадња са школом
- стручно усаврашавање.

ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ

У складу са потребама и интресовањима родитеља, Установа остварује посебне програме у виду додатних програма, пригодних и повремених програма, програме стручне помоћи породици и прилагођене програме.

Додатни програми оставују се у оквиру редовног васпитно-образовног рада, или након реализације програма, те су на посебном финансирању родитеља.

Додатни и самофинансирајући програми

1. *Учење енглеског језика*

Учењем страног језика богати се проширује програм предшколског васпитања и образовања. Учење страног језика доприноси развијању и неговању говора, комуникацији, интеракције, мишљења, пажње, намерног меморисања, интересовања, акустике, диференцијације гласова у матерњем и енглеском језику, љубави и толеранције према другим народима и културама.

Деца треба да овладају говорним језиком у оквиру језичких структура и основним рачником од око 150 речи и израза, да усвоје правилну артикулацију и да стекну елементарна знања и способности за даље образовање у овој области.

2. *Пројекат Банатско пролеће* у оквиру предшколске установе има за циљ реализацију активности деце предшколског узраста на унапређењу, заштити и очувању животне средине уз широко грађанско учешће. Основни циљ је промена постојећих образаца понашања у односу на животно окружење са преузимањем одговорности и активног учешћа у решавању еколошких проблема.

Наш циљ је да као град домаћин Банатског региона остваримо заједничко дружење и рад са децом и васпитачима суседних банатских општина кроз еколошки квиз, еколошки перформанс и игру, цртање и акција спремања за чист град.

Пројекат Наша Био Башта омогућује да се на малим површинама стакленика или пластеника, собе, терасе, оствари производња пре свега поврћа у комбинацији са лековито-зачинским врстама, украсним биљем. Био-Башта је резултат сопствених и других истраживања и знања а базира се на еколошким принципима као и место одмора и уживања.

Остварењем овог пројекта очекујемо умрежавање идеја и рада са другим општинама у региону и даљег умрежавања рада на нивоу Војводине, са посебним акцентом на раду у оквиру Био-Баште, сарадњи са културним и другим образовним установама, бољој едукацији грађана и деце уз обједињавање свих информација

неопходних за добар развој и очување природе на прави начин, користећи њене, за нас, тако благородне особине и не загађујући је.

Ако постоји заинтересованост родитеља, у складу са потребама и интересовањима родитеља и довољним бројем деце, Установа може понудити широку лепезу програма и услуга према деци и родитељима. То су различити едукативни програми од наставе страног језика, плесна школа, традиционалне игре, свитање на инструментима, различити спортови, програми за надарену децу и друго. .

Пригодни и повремени програми

Пригодни и повремени програми имају за циљ остваривање културних и рекреативних активности и одмор деце, а остварују се путем организација активности у природи (зимовање, летовање), излета и екскурзија.

Активности у природи (зимовање и летовање деце), регулисане су Правилником о основама програма одмора, рекреације, климатског опоравка и наставе у природи. Предшколска установа ће у зависности од потреба организовати у природи, зимовање и летовање деце предшколског узраста. Имајући у виду да деца свеукупно живљење остварује у урбаној средини, социо-културни статус породице, психо-физичке карактеристике и потребе деце овог узраста, организовани рад деце у природи остварује следеће функције: здравствену, рекреативну, васпитно-образовну, социјалну. Колективни боравак деце у природи треба схватити као доградњу и употпуњавање институционалног васпитања и образовања деце и помоћ савременој породици.

Добро организован и осмишљен педагошки рад у природи подразумева реализацију следећих циљева и задатака.

Циљеви одмора, рекреације, климатског опоравка и наставе у природи јесу:

1. подстицање правилног психофизичког и социјалног развоја и помоћ у отклањању или кориговању негативних чинилаца развоја
2. стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и коришћења слободног времена,
3. стицање искуства у колективном животу и заједништву, уз развијање толеранције у односима међу људима,
4. ублажавање последица вишемесечног боравака у затвореном простору (умањење физичке активности, неправилне исхране и др.),
5. формирање позитивних ставова према природи и њеној заштити,
6. обогаћивање постојећих и стицање нових знања и искустава.

Кроз организовање одмора, рекреације, климатског опоравка и наставе у природи, обезбеђује се:

1. коришћење климатских услова, правилна исхрана, одговарајућа теласна активност, организовање споретских, такмичарских и рекреативних игара и усвајање хигијенских навика,
2. провера стеченог знања и искустава у непосредном додиру са природом, упознавање и развијање живота у колективу, самостално старање о себи, подстицање стваралачког понашања и даље развијање културе коришћења слободног времена,

3. развој и богаћење различитих психолошких и социјалних садржаја дечјих искустава и кориговање постојећих разлика у условима за развој деце. Одмор, рекреација климатски опоравак и настава у природи организује се: за децу од 4 - 6,5 година старости током целе године.

Програм стручне помоћи породици.

Саветовалиште за родитеље

Саветовалиште за родитеље било би организовано у оквиру предшколске установе, и намењено је родитељима који у поподневним сатима не могу да изађу са посла и да тако у разговору са стручном службом (педагогом, психологом, социјалним радником, дијететичаром и др. према потреби) реше своје недоумице и проблеме везане за одрастање, развој, понашање и напредовање деце предшколског узраста.

Прилагођени програми за рад са децом са сметњама у развоју.

Право на предшколско васпитање и образовање деца са сметњама у развоју, сходно предлогу Закона (Чл. 31.) могу остварити у васпитној групи и у групи деце са сметањима у развоју (развојна група) по:

- предшколском програму у васпитној групи
- прилагођеном програму у васпитној групи
- посебном програму у васпитној групи.

Деца са сметњама, у развоју укључују се у развојну или васпитну групу на основу препоруке стручне комисије. У васпитној групи не може бити више од једног детета са сметњама а норматив о броју деце умањује се за 10%.

У развојној групи број уписане деце износи од 6 - 8 .

Рад са децом са сметањима у развоју, у развојној групи може да обавља лице са високим образовањем - дефектолог (предлог Закона Чл. 37.), а уколико је дете у васпитној групи - васпитач који је у току стручног усавршавања по прописаном програму оспособљен за рад са децом са сметњама у развоју.

Дете са сметњама у развоју је оно дете које због оштећења неких органа или функција има, осим потреба заједничких свој деци, и посебне васпитно-образовне потребе које треба задовољити организацијом посебних услова и поступака, како би се ометеност ублажила односно уклонила.

С обзиром на врсте оштећења, најчешће се наводе:

- деца са оштећењима вида
- деца са оштећењима слуха
- дете са сметњама у менталном развоју
- телесно инвалидно дете
- деца са поремећајима говора
- деца са поремећајима у понашању
- деца са тешкоћама у учењу
- аутистично дете

и релативно често многострука оштећења.

Васпитно - образовним поступцима могу се одстранити, редуковати, компензовати и ублажити сметње у развоју, превасходно искоришћавањем дечјих очуваних потенцијала и умањити тешкоће у социјалној интеграцији.

Дефектолог-логопед, соматопед (редукатор психомоторике), олигофренолог (рад са децом заосталог умног, емоционалног и вољног развоја), као и васпитачи, специјално едуковани, између осталог примањују логопедске и психомоторне вежбе.

Логопедске вежбе - проверавање артикулационих способности деце, појмовно богаћење речника, вежбе за корекцију дислексије, стимулација усвајања појмова ситуационог говора, стимулација визуелне перцепције, вежбе запамћивања структуре речи и њихово правилно изговарање...

Психомоторне вежбе - вежбе за дефинисање доживљаја телесне целовитости, вежбе за оријентацију у објективном простору, вежбе за визуелно опажање, вежбе за осамостаљивање покрета, вежбе за доживљавање и овладавање ритмом, вежбе за координацију покрета, вежбе за тактлину перцепцију, вежбу за визуелно- моторну координацију, вежбе за процену трајања и оријентацију у времену...

Прилагођени програм за рад са децом са посебним способностима

Даровито, талентовано или обдарено дете, сматра се дете са високом интелектуалном способношћу (у смислу опште даровитости).

Даровитом, талентованом децом такође се сматрају деца са изузетно специјалним способностима као што су музичке, ликовне, драмске, физичке итд. Даровитост је многострана, разноврсна и повезана са целокупном личношћу и под дејством стимулативних услова могуће ју је континуирано развијати.

Идентификовање обдарене деце треба да се заснива на већем броју извора:

- праћење детета, процена васпитача и стручних тимова, до тестовних техника које захтевају различите видове ителектуалних и креативних испољавања.

Утрвђивањем даровитости, захтева се посебан **начин** рада: начин презентовања садржаја, односно наглашавање оних аспеката који представљају изазов могућностима даровите деце. Од посебних **облика** рада са обдареном децом најчешће се користи индивидуални рад (додатне активности) са обogaћеним програмима, односно са проширивањем и продубљивањем програма, а ако су у питању деца изузетних способности, предлаже се рад у групама деце хомогених способности.

Установа поседује разрађене програме за рад са даровитом децом.

Програми за рад са децом из социоекономских или из других разлога угрожених средина у васпитној групи.

Установа је укључена у пројекат Проширења приступа предшколском образовању ромској деци. У сарадњи са координатором пројекта, настоји се упису све деце на територији града, а посебно потпуни обухват деце узраста 5,5 до 6,5 година која се укључују у припремни предшколски програм. Поред редовног

васпитно-образовног рада реализују се и додатне активности, превасходно на унапређењу комуникације са децом друге националности, формирање културно, хигијенских навика, индивидуални рад у циљу учења српског језика, компензаторска функција у циљу отклањања последица неадекватног породичног васпитања, едукација родитеља ромске деце, као и обезбеђивање услова за проширивање социјалних искустава и ублажавања социокултурних разлика да би се донекле омогућио подједнаки старт за живот у најширем смислу.

Датим програмом обухваћена су деца других националности које долазе из социоекономски угрожених средина.

Програм за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања

У васпитно-образовном раду, овај програм подразумева обезбедити оптималне услове за несметан боравак и рад деце у вртићима.

Националним планом акције за децу, стратешким документом, који је Влада Републике Србије усвојила 2004.године, дефинисана је општа политика земље према деци, за период до 2015.године.

Одредбе се односе на заштиту деце од:

- физичког и менталног насиља, злоупотребе и занемаривања
- свих облика сексуалног злостављања и искоришћавања
- отмице и трговине децом
- нехуманих и понижавајућих поступака и кажњавања

Ради реализације овог циља, изграђен је Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања, а посебним протоколом се разрађује поступак у ситуацијама сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања. Посебни протокол пружа и оквир за превентивне активности и води ка унапређењу стандарда за заштиту деце.

Посебни протокол се односи на сву децу у установи, без обзира на пол, узраст, породични статус, етничко порекло и било које друге социјалне или индивидуалне карактеристике детета (боју коже, језик, вероисповест, националност, способности и специфичности детета).

Полазећи од става да се **свако насиље над децом може спречити**, важно је да установа креира климу у којој се:

- учи, развија и негује културу понашања и уважавања личности,
- не толерише насиље,
- не ћути у вези са насиљем,
- развија одговорност свих,
- сви који имају сазнања о насиљу обавезују на поступање.

Општи циљ Посебног протокола је унапређивање квалитета живота деце применом:

- **мера превенције** за стварање безбедне средине за живот и рад деце
- **мера интервенције** у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установи.

Установа је формирала Тим за заштиту деце од насиља који чине стручњаци из своје области(психолог,здравствен радник,социјални радник, представник Министарства унутрашњих послова, правник, васпитач).Чланови тима показују високу професионалност у раду, добре комуникативне способности и у својој личној и професионалној биографији немају елемената насилног понашања. Организација рада тима и време у којем су обавезни да предузимају мере је у складу са радним временом установе,тако да током радног времена установе неко од чланова тима је увек на располагању.

Тим за заштиту деце од насиља је у обавези да води евиденцију о појавама насиља, прикупља документацију о случајевима насиља.Документација ће се чувати на сигурном месту, како би се обезбедила поверљивост података.

У случају да се открије насиље, установа је у обавези консултовања са релевантним стручњацима или институцијама, предузети следеће акције:

- неопходне мере на нивоу установе (информисање родитеља,предузимање законских мера и организовање посебних програма оснаживања деце).
- по потреби укључити здравствену службу.
- Министарство унутрашњих послова
- Центар за социјални рад

Подношење пријаве надлежној служби обавеза је директора установе.Пријава се подноси у усменој и писменој форми.Пријава садржи податке о детету и породици,који су у том моменту познати, и разлог за упућивање.

Пре пријаве потребно је обавити разговор са родитељима, осим ако тим установе процени да ће тиме бити угрожена безбедност детета.

У образовно-васпитном систему нема места за истрагу и доказивање злостављања и занемаривања.Ти задаци су у надлежности других система.

САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ, ШКОЛОМ И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

1. Сарадња са породицом

Обострана сарадња децјег вртића и породице доприноси усаглашавању ставова и успостављању континуитета између породичног и друштвеног васпитања деце. Због наглашене емоционалне везаности између родитеља и деце у овом периоду, заинтересованост родитеља за живот и рад у предшколској организацији ваља на време искористити.

Сарадња обухвата више аспеката:

- размена информација о развоју и васпитању деце.

а) У оквиру **групних родитељских састанака** родитељи се упознају са организацијом живота и рада у вртићу, програмом и плановима васпитно-образовног рада, распоредом активности, обавезама породице и вртића итд. Сваки васпитач је у обавези да одржи најмање 4 родитељска састанка годишње - од тога обавезна је реализација 2 стручне теме - једна реализована од стране васпитача и 1

може бити реализована од стране стручњака других профила (педијатар, стоматолог, логопед итд.).

б) **Индивидуални контакти** подразумевају размену информација која обухвата комплетну проблематику почев од здравственог стања детета до проблема одрастања и васпитања. Могу функционисати као неформални и плански (групни разговори са педагогом, итд.).

Плански индивидуални разговори реализоваће се обавезно, једном месечно тиме што ће родитељи унапред знати тачно време и динамику индивидуалног рада васпитача са родитељем. Том приликом родитељ може добити све информације и запажања о развоју детета, његовом напредовању, свеске, цртеже, радне листове на увид и све друго за шта је родитељ посебно заинтересован.

- Приредбе за родитеље - у оквиру вртића - обавезно два пута годишње;

- изложбе за родитеље - из програма рада групне – тематске, 4 - 6 пута годишње;

- сталне поставке на нивоу вртића;

- панои за родитеље - обавезно на нивоу објекта - **општи панои** са свим значајним информацијама за родитеље - јеловник, радно време вртића, број деце по васпитној групи (према нормативима), индивидуално радно време васпитача, време рада саветовалишта, информације о посетама, систематским прегледима, ценама вртића итд.

- **Појединачни панои** - индивидуални за васпитну групу, са информацијама о достигнућима деце, садржајима рада, занимљивостима из живота и рада групе итд.

Посебан вид сарадње са породицом биће раеализован и кроз саветодавни рад са родитељима.

2. Сарадња са школом

Основни захтев за успешну сарадњу је да она мора бити обострана и двосмерна, с циљем успостављања континуитета у институционалном васпитању и образовању; могућности за сарадњу су разноврсне и зависе од конкретних услова на терену, а програм сарадње заснива се на следећим активностима:

- заједнички састанци васпитача и учитеља (обостране информације о плановима и програмима на оба ступња васпитања и образовања),

- присуствовање усмереним активностима и школским часовима

- заједничко учешће у прославама,

- заједничке радне активности,

- учешће на родитељским састанцима,

- посета предшколске деце школи,

- заједничке активности свечаног и манифестационог карактера.

Да би сарадња била у духу програмских захтева, садржаја и креативна, васпитачи треба одговорно да приступе планирању, припреми и реализацији свих облика сарадње.

3. Сарадња са друштвеном средином

Добро постављена и организована сарадња са друштвеном средином као и усаглашеност свих фактора који су значајни за развој и учење деце, пре свега: породица, месна заједница, школа, стручне и културне манифестације, као и шира

друштвена средина у великој мери одређују успешност остваривања програма у целини.

Значајно место у остваривању васпитно-образовног рада са децом, посебно у богаћењу његовог социјалног и сазнајног искуства и културној еманципацији њихове личности, има сарадња са друштвеним и културним институцијама као што су:

- библиотека, музеј, позориште лутака, галерије ликовних уметности, спомен обележја, културни споменици итд.

Сарадња са месном заједницом има посебну улогу у развоју и унапређивању друштвеног васпитања предшколске деце и у стварању одговарајућих услова за ову делатност.

<p style="text-align: center;">ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА УСТАНОВЕ</p>

Праћење и вредновање остваривања предшколског програма, представља перманентан процес који се остварује током целе године. Васпитно-образовни рад, прати се и вреднује од стране самих васпитача, стручног тима, директора, просветног саветника, родитеља па и саме деце које се васпитавају и образују.

Поред субјективног вредновања, постоје и објективне методе вредновања, а то је процена задатака васпитача, на основу којих се може тачно утврдити оно што се од њега очекује и у ком правцу да усмери своје професионалне напоре.

Вредновање остваривања предшколског програма треба да обухвати стручни квалитет васпитача и његове личне особине са једне стране, те васпитно-образовни процес којим подстиче дечји развој и учење.

У самооцењивању могу послужити Упитници за процену квалитета рада из свих васпитно-образовних области на крају наставне године, укључујући и шта васпитач сматра својим највећим успехом, чиме није сасвим задовољан, и која би му искуства и сазнања била потребана да би напредовао брже и сигурније, које су предности, а који недостаци начина на који ради, које су објективне тешкоће на које наилази.

Стручна пажња усмериће се посебно на праћење реализације припремног предшколског програма.

Праћење и вредновање, оствариваће се непосредним увидом у васпитно-образовни рад од стране стручних сарадника Установе, путем индивидуалних и групних стручних усавршавања у Установи и ван ње, увођењем иновација кроз рад стручног **актива припремног узраста**, као и путем организовања адекватних семинара и реализовања тема кроз рад васпитно-образовног већа. Најбоље идеје и решења биће сачувана и прослеђена другим васпитачима у циљу даљег стручног напредовања. .

У школској 2009/2010. години планирано је даље развијање програма у смислу реализације нових психолошких радионица за децу, рада у области раувоја говора, животне средине, верског образовања и ликовне културе.

Оставривање предшколског програма, разматра се и на Педагошком колегијуму, кога чине директор, помоћник директора и стручни тим Установе. Програмски садржаји односе на: формирање васпитних група и структура група, израда годишњег програма рада Установе, евалуација датог програма, извештаји стручног тима о реализацији програма рада, сходно запажањима из непосредног увида у рад васпитача, стручно усавршавање стручних радника на нивоу Установе и ван ње, предлози, сугестије и усаглашавање ставова, о насталим проблемима, да ли по питању развоја деце, сарадње са породицом, разматрање сарадње са локалном и широм заједницом, разматрање додатних, повременних, прилагођених програма итд.

Консултацијама са просветним саветником разматра се стручна проблематика Установе у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању у целости.

Установа повремено у циљу сагледавања потреба родитеља а самим тим праћења васпитно-образовног рада, врши анкете, како би своју функцију остварила на најбољи могући начин. Анкетом родитеља долази се до сазнања о потребама родитеља за радним временом вртића, колико су задовољни развојем свога детета, радом васпитача и Установе у целини, које додатне програме желе, колико су задовољни здравствено-превентивном, социјалном функцијом и исхраном деце, потребе родитеља за радом Установе у време зимског и летњег распуста. ...

Документовање рада стручног сарадника уноси се у Дневник рада и личну документацију у којима се уносе подаци о васпитним групама деце те програмирање, планирање и евалуација стручног рада на унапређивању васпитно-образовног рада.

Сарадња са другим установама у циљу праћења и вредновања одвија се на:

- 1) нивоу Установе (активи директора и размена искустава из целокупне проблематике рада)
- 2) на нивоу вртића (посете, заједнички излети, приредбе, квизови итд.)
- 3) на нивоу васпитне групе са сличним садржајима.

Функција Управног одбора у смислу праћења и вредновања Програма односи се на разматрање и доношење програма, разматрање и усвајање реализације истог и периодично разматрање ефеката рада.

*****

Програмски садржаји који се односе на:

- програм социјалног рада Установе
- програм превентивно-здравствене заштите
- програм исхране деце
- индивидуалне програме директора, стручних сарадника, социјалног радника, дијететичара, референта за културну и друштвену делатност Установе и координатора за екологију
- програм стручног усавршавања (васпитно-образовно веће, стручни активи)

- оријентациони распоред живљења
- календар рада налазе се у Годишњем програму рада Предшколске установе.